

СВОБОДА

LIBERTY

Часопис для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союзу“.

Рік XV. Нью-Йорк. Четвер, 20-го Червня 1907. Число 25.

Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, June 20, 1907. No. 25.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Май 1907.

За померших членів, їх жінок і за случаї каліцтва:

Від. 53. Василь Паньчак, умер 31 Марта 1907.....	\$1000.00
Від. 78. Василь Шемела, умер 1. Цвітня 1907.....	\$1000.00
Від. 1. Дмитро Биндас, умер 20. Цвітня 1907.....	\$1000.00
Від. 10. Віктор Гнатик, умер 7. Мая 1907.....	\$1000.00
Від. 26. Тересія Кардаш, ж. Петра, умерла 28. Ве-	
ресня 1906.....	\$400.00
Від. 6. Марія Кісс, жена Івана, ум. 10. Цвітня 1907....	\$400.00
Від. 86. Николай Шуль, умер 12. Мая 1907.....	\$1000.00
Від. 81. Войтїх Свєржко, спаралізоване руки.....	\$100.00
Від. 114. Іван Фецо, нездібний до праці.....	\$100.00

Разом.....\$6000.00

Платня головних урядників за Май.....	\$155.00
Адміністрація Союзу і друки за Май.....	\$294.93
Відзнаки.....	\$300.00

Весь розхід вносить.....\$6749.93

Розмет платить 7530 членів на ціле посмертне (кождий по 86 центів) і 730 членів на пів посмертного (кождий по 43 цент.).

Усього ждий член платить за орган „Союзу“ по 10 цент. на Фонд резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Разом платять: член на ціле посмертне \$1.00 а на половину посмертного 57 центів.

К. Курчів, преісідатель. С. Ядловский, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

ОГОЛОШЕННЯ.

Повеже багато пп. Секретарів питає мене чи треба всім членам випускати крім бланкетів також нові декларації, для того отсним даю до відомості, що жаден член, нової декларації випускати не потребує, лише має виповнити бланкет і прислати його з громотою.

Нові декларації розіслали ми тому, щоби зашадити кошт почтової оплати та щоби за одним заходом кожде Братство мало їх в запасі.

З поважанєм
Т. Лабовский.
Голов. Рек. Секр. Союзу.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Червень.

20	Ч.	Теодата м.
21	П.	Теодора, бфр.
22	С.	Киріада, Теклі
23	Н.	Сом. св. Духа
24	П.	Прест. Тройці
25	В.	Онуфрія
26	С.	Акакиї муч.

— 100 майнерів потреба до нових майнів в стейті Верджінія. Більше про сю справу на сторони п'ятій.

— Робота в Benld, Ill. у майнах іде добре. На два тижні виробляють і по 75 доларів, если робить ся повний час.

— Ледви пару день горяча наступило а уже бачить ся в Нью-Йорку жертви. І так дня 17-го с. м. впало жертвою горяча двох людей — 6 лежить в шпитали, дня 18 с. м. впав на розі 50 ул. і 8 евні молодий мущина і заким поспів амбулянт відвезти його до шпиталу він помер. Крім того в той сам день потують еще три дальші поражєня в наслідок духоти в Нью-Йорку а 5 в Брукліні з чого один случай рівнож закінчив ся смертю. В полудне спека виносила 84 степенів, причім велика скількість пар у воздусі скопала сю ще більше невиносимю.

— Минулої Середи о 10-ї годині рано мав відбутись в

Юніон Сквер Готел в Нью-Йорку мітинг Комітету для наради в справі прийняті епископа Ортинського. Чи відбув ся сей мітинг і з яким результатом поки що незвісно. Цікаво, що так на сей мітинг як і на попередній скликуваний о. Лавришином до Питсбурга не запрошено майже жадного галицького священика.

— Незалежні Русини кольної Beaver Hills, Sask. в Канаді осунали дня 19-го мая читальню „Канадйська Русь“. На першій мітингу в члени читальні записало ся 30 людей, які зложили 16 дол. Ухвалено передплачувати слідуєчі часописи: „Свобода“, „Канад. Фармер“, „Ранок“ а з галицьких „Гайдамаки“ і „Основа“. До уряду читальні ввійшли: о. Н. Зайцев, предс., І. Чернецкий, заст. прд., Г. Козакевич кас. і І. Мартинюк бібліотекар.

— Будова тунелю на 9 евні (меж 32 а 33 ул.) в Нью-Йорку потягнула перед пару днями знові декілька жертв. Причиною, як звичайно, страшно неосторожне та легкомудне розстрілюване скали.

На місци впав один робітник а одного тяжко покалічено. Кусники скали, балки і каміне порозкидало в окрузі 1000 стіп. Один кусник балки трафив і дучого 33-ю улицею робітника та убив його на місци.

— В Віліямспорт, Па. у фабриці желатини наступила експлозія. П'яток робітників впало трупом. По причині, що усі ті, що під хвилю експлозії находили ся в будинку, згинули, не мож довідати ся про причину.

— Пасажирський поїзд ч. 19, один з найкоротших, під містом Columbus, О. вилетів дня 18 с. м. зі шми. Іхав він зі швидкістю 50 миль на годину та влетів у відкинену зворотницю. Люкомитива і кілька кар розбито ся при чім 5 осіб віднесло важкі ушкодження. Се можна великим частям уважити, що

розбиті вози не заняли ся. Кажуть, що се діти відкинули зворотницю.

— По шість тижневій безуспішній боротьбі робітники по доках в порті Нью-Йорку зистали приневолєні підняти дня 15-го с. м. опять роботу на сих самих що поперед усливах. Шість тижневій страйк не довів до нічого. Робітники, так як і перше діставати будуть 30 цент. за годину, 45 за надижку дня праці, а 60 цент. за годину праці у свята або неділю. Відпущено усіх нігрів, яких для зломаня страйку понаймали були корабельні компанії, та дня 17-го в понеділок підняли страйкуючі опять працю. Симпатії загаль підчас треваня цілого страйку були все по стороні робітників. Неудачу страйку не мож зводити на брак організації або солідарности поміж робітниками але сій обставині, що коли по одній стороні стояли робітники, які завдяки своїй нужденній платні розпоряджали лиш дуже малыми фондами то по другій стороні станули до борби сотки мільонів корабельних компаній.

І тому слабші мусіли упасти. Страйк закінчив ся майже усюди спокійно. Лиш на доках французкої „White Star“ лінії прийшло поміж робітниками а 300-ма італійським страйколомми до битки. Поліція привернула спокій. На доках „Cunard Line“ робітники не згодили ся починати праці аж доки компанія не усуне з докаів усіх страйколомів. Робітники мимомо програного страйку суть повні надії та сподіють ся що в недовзі, коли-б прийшло до поновної боротьби, вони научені теперішним досвідом зуміють повести борбу в сей спосіб, що вислід єї випаде уже зовсім інакше.

— В місті Ліма в Перу (полуднева Америка) дня 14 с. м. о годині 4½ рано був землетрус, який тревав і мінуто і 10 секунд. Богато домів завалило ся. 39 осіб згинуло, багато покалічених.

Пять минут перед годиню п'ято рано сего самого дня дав ся чути рівнож землетрус в місцевості Neuquen в Аргентині (поп. Америки). Близших подробности брак.

— Редакція „Громадського Голосу“ у Львові помістила в посліднім з чисел зазив до своїх передплатників в Америці — кажучи, що дуже часто діставала гроші на книжки та зараз полагоджувала справунки. Не все однак доходили книжки, тому просить усіх, кому не дійшли книжки, щоби зараз написали до ред. „Гр. Гол.“ а книжки вишле ся другий раз, і редакція упігне ся о них на почті, бо всі посилки послає усе за рецепісом (реджістровано).

— Участь у виборах в Австрії Віденські газети обчислюють, що в Галичині на 1,450,000 управнених до голосованя віддало голос 1,232,700 виборців т. зв. 85 прц., на Буковині на 165,000 управнених до голосованя 114,000 або 69 прц., в цілій Австрії на 5,592,000 управнених до голосованя 4,588,200 або 82

прц. Найбільше голосувало на Шлеску, бо 96 прц., відтак в Австрії низній, на Моравах і Зальцбурзі 92 прц., у Форарльберзі 91 прц., Австрії висній 87 прц., в Чехії 80 прц., в Істриї 61 прц., в Країні 63 прц., в Сирії 70 прц., в Каринтії: Триесті 71 прц., а найменше в Далматії — бо 48 прц. В 1891 р. підчас виборів з п'ятої кури голосувало в Галичині так само 85 прц., а в цілій Австрії 82 прц. На соціялістичних кандидатів упало при сегорічних виборах в Австрії 1,038,317 голосів або 23 прц.

— Пострілений шахрай. В Ожидові (Галичина) пострілив хтось в ночи виборчого махера, комісаря староства Слоневського. за те що допускав ся виборчих розбоїв. Жандармерія слідить винувника, який пропав, як камінь під водою.

— За вибори. В Золочеві, о. Володимир Кальба, парох в Соколівці, зівстав 1-ого червня арештований і відставлений до в'язниці. Се ув'язненє має політичний підклад і стоїть у звязи з виборами. О. Кальба належить до найвидніших і найрухливіших організаторів нац. дем. сторонництва в Золочівщині і брав живу участь у виборчій акції. Посол Романчук інтерв'ював в сій справі

— Арештованє посла. Підчас тіснійшого вибору в Ходорові (Галичина) дня 31. мая розказав староста Гродзіцький арештувати посла Будзиновського за те, що ходив по місті і придивляв ся виборчим розбоєм. По скінченім голосованю випущено Будзиновського на волю. В Галичині — видко — старости касують уже усі закони, але будучий парламент може покасує й тих старостів.

— Польські пани хочуть спровадити до Галичини хінських робітників. Орган галицьких панів, підпираний грішним правительством, „Rolnik“ пише: „Проект спровадженя Китайців до полевих робіт з'єднує з кожним днем щораз ширші круги господарів-шляхтичів, і як ще до недавна був се жарт по епітм обіді, так тепер шляхта оглядає ся уже на серію за китайськими робітниками. Причина сего така, що галицькі люди йдуть на ліпші зарібки до Німеччини і других країв, а ті що остали дома кажуть собі більше платити і шляхта без страйку мусить підносити ціну. Голод, який тепер в Інах десяткує людей, якраз сприяє спровадженю чужих робітників. Треба той голод використати і спровадити голодних Китайців, які будуть за дуже тані гроші робити.“ Так пишуть галицькі шляхтичі. Хотють спровадити голодних людей, а би робили за безцін. З сего ясно видко як галицькому шляхтичови в голові добро народа. Проект спровадженя китайських робітників обдумували вже і Німці, яким потрібно до полевих робіт яких 100 тисяч чужих робітників та не рішили ся на се і волять платити далеко вишні ціни галицьким робітникам як китайцям. Китайські робітники мають те за собою,

що приносять зі собою опіюмовний наліг, який дуже підтинає животні сили людей. Та пани галицькі хочуть за всяку ціну дешевих, голодних робітників і використовують таку п'ягуду як голод.

— В новій палаті послів, складаючий ся з 516 послів поодинокі народности суть як слідує репрезентовані: Німці мають 230 послів, Чехи 108, Поляки 79, (в тім 6 соціялістів) Русини 32, Словинці 27, Італійці 18, Румуни 6, Хорвати 10, Серби 2, Жиди сіоністи 4 послів. Поділена на фракції буде нова палата послів мати слідуєчий склад: Соціялісти 88, антисеміти 67, коло польське 55, польські людовці 16, Русини 30, катол. центр 29, Німецькі поодинокі фракції разом 83, чеські поодинокі фракції разом 85, Словинці 26, Хорвати 10, Серби, Румуни 5, Італійці 14, Жиди-сіоністи 4, дикі (непалежачі до ніякого клубу) 6.

— Сумні рефлексії насуває случай подвійного самоубійства дітей в Клівленді який лучив ся перед пару днями. Маргарета і Марія Корпис, 10 і 11 літ, не хотючи бути тягарем для свого діда і бабки, які по смерті недавно сьому овдовілої своєї доньки заопікували ся внуками отруїли ся аршеніком. Дівчата не можуть самі запрацювати на своє удержанє, позаяк також і старі терпіли нужду, вибрали смерть. І се діє ся у найбогатшій на сьвітї краю!

— Американський мільонер Карнері подарував при нагоді свого побуту у Німеччині, німецькому правительству один мільон доларів на заложене публичної бібліотеки.

— Голод в Росії. В сумежних з Австрією губерніях подільській, волинській і бесарабській, а також по части в одеській губернії озима пшениця майже скрізь пропала. Жито в часті уратувало ся, але є рідке і марне. Селян-хліборобів бересь розпука. Одні попереорювали озиме збіжє, другі, не маючи ні насіння ні худоби до засіяня ярого збіжжа, емігрують на Сибір — над Амур, думаючи там найти ліпшу долю. Та сердеги тірко розчаровують ся. Переважно не дістають там і десятої часті того, що їм уряд обіцявав, а протративши гріш взятий з продажі батьківщини, тиняють ся жебраками над Амуром, або за послідню копітку вертають до рідного краю і стають тягарем для громад. До еміграції причинила ся і тяжва дорожня, яка настала сеї весни. Великі простори селянських ґрунтів в згаданих губерніях стоять ще нині обологом, бо селяни ждали дощу, а замість дощу дочекались ще більшої посухи. Поміщики зараз з весною пообсівали свої поля і нині мають гарне яре збіжє. Малоземельні або безземельні ті селяне зависним оком глядять на двірські ґрунти, а не діждавшись сподіваного поділу папських ґрунтів, кинули ся в деяких околицях на панські економії. Як доносять російські часописи, вибухли хліборобські розрухи в звенігордським повіті в добрах гр. Потоцького і інших

ділчів. В Канівщині настали також самі відносини. В загрожені околиці вислано військо, але чп марево голоду можна втопити в потоках крови або в темних тюрмах?

— Що коштують адмірали в Росії. В Росії єсть тепер тільки 53 воєнних пароходів та канонірських човнів, але адміралів, єсть аж 55. Адміралам виплачує ся з каси що року 506.197 карб., не числячи усяких додатків: „нагород“, „на хату“, „на командирку“, „днівок“ і т. д. З сих адміралів 9 має плату хто 15, а хто і 22 тисячів, 13 адміралів — хто 10, а хто 13 тисяч карб. Решта бере трошки менше. Крім того адміралам дають гроші й на переїзд з квартири на квартиру. Отак адмірал Бірілов (міністер) дістав на те, щоб перевезти ся з одної квартири на другу — 10.000 руб.

— Край жандармів. В Росії було до сього часу в жандармському корпусі: 806 генералів і офіцерів, 550 вахмістрів та 10.526 підофіцерів і рядових жандармів, не кажучи про велику силу агентів та того, як жандармській поліції прислужувала ся звичайна поліція. Але ще й сього здало ся мало і тепер добавляють ще 96 офіцерів 47 вахмістрів та 1232 підофіцерів.

— Найславніший папський проповідник, Padre Ciarchi, котрого знає ціла Італія, проповідуючи в церкві Спасителя в великий піст, залюбив ся в панні, артистці злодійської штуки, Pseudo Marchesa de Venezia. Укравши зі свого монастиря у Фльоренції 20.000 лірів, поїхав він автомобілем з коханкою до Риму. Тиждень переховав ся з нею у монахинь свого ордену, потім виїхав до Неаполю в надії, що відплине до Америки. Однак поліція зловила його і тепер сидить в Івановій хаті на Via Lungara та очідає розправу.

НА РУСКИХ СТУДЕНТІВ У ЛЬВОВІ:

По 50 цент.: В. Сиротюк, Антоні Максимонько, Олексей Максимонько, Теодор Вевюрский. Зложили на мої руки. Усі з Peardonville, В. С. Канада. Честь і Слава руским студентам! Най жие дух революційний! В. Сиротюк.

Оголошенє.

Бр. сьв. Елени в Ансонії, Конн. повідомляє всіх своїх членків, що річний мітинг відбуде ся в неділю дня 23-го червня 1907 о год. 3-їй по пол. в церковній галі на May St. На днєвнім порядку: справозданє старого уряду з діяльности за минувший рік і вибір нового уряду. Котра з членків не явиться на мітинг, заплатить ухвалену кару.

Т. Качмар, предс.,
А. Гбур, кас.,
Е. Геряч, секр.

Де є
Олексій Чайка з села Милатин, пов. Камінька струмкова, Галичина. Хтоб про нього що знав, або він сам, нехай пишуть на адресу:

Tomko Hejlasz — 25
West Farm Road 1481 N. Y.

ЗОРІ.

(На пожитену тему.)

В давні, давні часи отсе діяло ся. В далекому, незнайомому краї...

Над отсею країною висіла одна, непроглядна, чорна, неначе в домовилі, ніч. Убийчі мраки безвинно підносили ся з багнистої землі, важко лягали у воздуху. В холодній, вогкій темряві родили ся люди, росли, любили, вмірали. Однак інколи бувало: надбігне вітер, пошарпає у кусні важкі окомі хмар і в отсю хвилину глянуть ясні зорі з високого неба на землю. В таку днину люди свої країни святкували своє найкраще свято. Вони виходили із своїх, як пивничі нори темних домів де сиділи самотою, на вулиці і сьпівали гимни в честь неба. Батьки научали тоді дітей, вказуючи їм зористе небо, і говорили що с'рєміти в гору, там де сяють високі зорі, се одинока задача, найбільше щастє для людей. Пристрасно гаділи хлопці і дівчата ід небу а їх душі вирости на багнах, у земській темряві рвали ся гень там, високо, до тих ясных світлів що у святій маєстаті так гарно зорили. Ід зорям летіли пахучі дими жертвених кадилиць. Про зорі сьпівали поети палкі свої пісні. Учені мудрі клонили перед ними свої сіді голови та з пошаною зєртали ід ним величезні шкла своїх апаратів. І, удало ся їм по довгих, безсонних ночах обчислити, що зорі безвинно, хотия дуже поволи ідути на землю. Казано, що десять тисяч літ тому в зад заледів з великим трудом було розізнати на півтора крока усмішку іграючи на лиці дитяти, коли в отсей час уже всякий міг єї побачити з віддаленя трьох кроків. Не улягає сумнівowi, що за декілька мільонів літ запала усе небо ясными огнями а на землі царитиме один ясний світ. І всі терпляче ждали своєї святої хвилини і вмірали з усміхом надії будучого раю.

Проходили роки, століття... Одностайне тихо пліло життя так, як тихо котять ся філі серед низьких, болотняних берегів. Лишень віра у високі зорі золотила монотонність життя.

Однак стало ся, що одного разу незвичайно ясно розгоріли ся небесні зорі. Неначе розбурхані філі гірських потоків злинули люди на широкі площі і німою мольбою поплили їх душі до вічного світла. Раптом крізь святоточну тишу проніс ся могутній голос:

„Брати! Як ясно і чудово там на сих високих, небесних розтворах. А у нас так сумно, холодно, важко. Сумна наша душа до краю... Як пташка в неволі коротаєм свій вік у кайданах, у вічній темряві. Дперва за мільони літ, нашим далеким нащадкам заєє вічне світло! Нам, нам світла треба, скорійш як воздуху і страви, більше як нєньки і любки. Хто зна, може веде яка дорога до зір, може в нас найде ся сила зірвати їх з неба та знести на землю, щоб в добрі і щастє зажила уся людськість. В кого у грудях ворухить ся єще серце, чия душа не зникчємїла серед земської грази, хто спочува Правді і Світлові: Вперед!... Вперед для добра і щастя людства!... Вперед глядіти житєйських світлів!...“

У глухий мовчанці, скаменіла стояла юрба.

„Хто се!... Хто се!...“ шепотіли поміж собою.

„Се Адеїл, безглуздий шаленець!“

Опять глуха мовчанка.

„Молодче! — промовив по хвилі, старий, похилений дідусь, учитель розумних, світло наук — Молодче! Твоє бажання ми всі розумієм — бо хто-ж із нас не хорів у свій час на отсю недугу? Однак не людським силам зірвати зорю з небесного дзвона: земський круг замикають з усіх усюдів чорні бездни, непроглядні пропасти грізно пошарпані скелі. Крізь непроходні вертепи, що ведуть до зір немає дороги. Так каже Досвід і Наука!...“

„Не до вас, мудрі, звертають ся мої слова — відказав Адеїл. — Ваш досвід більшом вправ на ваші очі, а сліпотою зове ся ваша наука! Я кличу вас, ви молоді серцем, з огнистими душами, вас, не прокажених єще порохом старости, не посліплених від букв науки!...“

Ждав відповіди...

А одні казали:

„Ми охотно пішли-б за тобою, лишень ми одиноке світло і радість у днях старости батьків наших; вони померли-б у жалю за нами!...“

А другі казали:

„Ми охотно пішли-б враз з тобою, але бач, ми зараз почали класти хату — то й мусимо у перед поладнати діло!...“

А треті загнали гей хвилясті лани колосистого збіжа у соняшну, золоту днину:

„Слава тобі!... Йдемо!... До зір!... Йдемо!...“

І повстали молоді і дівчата та, пішли за Адеїлом у чорну, грізну віддачу. І потонули у холодній темряві...

Прошло багато часу. І слід пропав за отсими, що відійшли. Нєньки плакали за своїми нерозважними, пропавшими дітьми а жите одностайне плинуло у даль. Опять, як і перше у вогкій темряві люди родили ся, росли, любили і помирали з тихою надією, що колись, за тисячі літ зазорє ясне світло на землі.

Аж тут, одного дня, десь далеко, на овиді замерехкотило слабе, дріжачє світєльчє.

„Що се?... Що се?...“ здивовано питали люди, товплячи ся по вулицях і площах.

А небо на обрії що ні годину дущє і дущє яснішало. Ясно-сині лучі перекрадали ся крізь мраки, вдарили об хмари, заливали небо широким промінням. Похмурі хмари перелякано збивали ся, і товплячи котили ся у темну віддачу. А святоточні лучі що раз то сильніше, ясніше, яркіше ударили об небо; крізь землю проходили радісні дріжання...

„Се світло вічних зір“ промовив задумчиво сідоглавий мудрець.

„Але як?... яким чином?...“ відрік старий похилений дідусь, учитель розумних, світло наук. „Для нас не має дороги до зір, як і зорям немає пути до нас.“

А тим часом на небі горіло, палало все яркіше, сильніше. Одна мить... і над обрієм спалахнула блискучо-біла, осліплююча точка...

„Зоря!... Зоря!...“ поніс ся гучним гомоном радісний оклик люду. І неначе філі потоку кинув ся він зустрігати могутнє світло.

А ясне, блискучє проміння грізною лавою вдарило об гнілі мраки. Пошарпало, подерло їх у кусні. Кинуло ними об землю; мраки стовпили ся, збили ся у громади, прилягли до багна. І тут пігнали ся проміні за ними. Пошматкували їх, забили глибоко у багнисту цілину. По цілій країні розлили ся рожеві, лагідні світла. І люди побачили, яке розложичє безкрає була їхня країна,

скільки незнаних братів жило і горювало поруч з ними.

І соколом злинули зустрічати новий світ.

По дорозі спокійною ходою ішов Адеїл. У його піднесеній високо руці, неначе смолокий палала ясна зоря. Він йшов самотою.

„Де твої товариші, що були враз із тобою?...“ стурбовано питано з усіх усюдів.

„Впали...“ відказав дріжачим голосом. „Глядячи дороги у небо впали у бездни і пропасти!...“

А товпа радісно філюючи, неначе води океану клекотіла, товпила ся. Дівчата кидали китиці пахучих цвітів під ноги. Могутній гремів оклик:

„Слава Адеїлові!... Слава тому, що добув для нас світло!... Слава!... Слава!...“

А він ішов у город і станув серед широкій площі держачи високо понад головами сияючє світло.

І була в усьому краї велика радість і утіха.

Ішли дні за днями. Із широкій площі ясным позумям горіла зоря в піднесеній руці Адеїла.

Однак давно уже не чуть було радісних окликів і сьпівів. Люто і хмуро ходили по закутках люди боячи ся поглинути один одному у вічі. А як що який заблукав нечаяно на площу — то на бид Адеїла стріляла люта блискавка ненависти із його очей. Заніміли сьпіви, погасли жертвеники з пахучим кадилом. І місто гнілих мрак, що колись закривали небо повисла чорною хмарою над країною люта злоба. Як тучева хмара повисла страшна, мовчазна, грозяча що ні хвилину пукнути, залити ядом усю землю. І стало опять важко жити.

З дико палаючими ненавистію очима, божевільно викривленим злобою лицем жєне крізь площу якась людина.

„Проч зі світлом!... Проклін тому, що подав зорю!“ кричить чоловік у бішеній лютої. „Чи мої слова, люди, не суть словами душ ваших?... Проч зі світлом!... В болоті втопити зорю!... Вона забила нашу розкіш!... Доки не знали ми світла, жили мирно і спокійно по наших хатах. А тепер?... Прийшло світло і пропав наш спокій, наєе щастє!... Воно збридило нам наші нехарні, повні гною хати!... Бліде і брудне звисає листя по деревах, неначє слизька шкіра на хребті жаби! Погляньте по землі: уся димить ся від крові. Неначє одна кривава рана... Звідки отєя кров, ніхто не знає... Кровію отсею липне наша їжа, сон нам відбирає... Обагрені кровію наші молитви падають як камінь у болото... У димах жертвених кадил чути кров... Кров і гній погризали ся у стінках наших хат, заєлонили шибі вікон, скопичили ся по всіх кутках у смердячі стирти... Не можемо уже більше цілувати наші любки... У сьпіві зорі стали вони нужденніші від хробів, що розточують трупів. Поблідли їх очі а у грудях загніздили ся гадюки. Обридли глядіть нам одному на другого. З очей брата дивить ся на нас кровожадна скотина... Всякий найтайніший наш крок, не народжену єще гадку сейчас осьвітлюють проміння... Жиє стало немислимє!... Проч з зорею!... Прокляття хай спаде на світло!...“

„Проч!...“ зарєвила товпа. „Хай живе тьма! Лиш проклинє щастє наводить на людий сьйво зір!... Смерть поклонникам світла!...“

Грізно закітлювало у юрбі. Бішенім ревом упоювали ся, додавали собі відваги. У нїм хотіли втопити блідий, страх який обхопив їх. Позаяк поважили ся лихословити святотому світлові. Як лавина покотили ся на Адеїла. Однак вбійчо остро ясніла зоря у піднесеній його долоні. А юрба не сміла наблизити ся до нього.

„Стійте!... Не знаєте, що творите!...“ поніс ся над товпою голос архиєрея. „Тяжкий гріх паде на душу отсього, хто поважить ся проклинати вічне світло. Кому ми кланяємо ся, до кого летять дими кадилиць наших, до кого линуть молитви гапї, як не до світла? Але і ти, мій сину — тут звернув ся він до Адеїла — поповнив також непростимий гріх зносячи зорю на землю. Бо сказано є: Блаженний хто кланяє ся вічному світлові! Але ограничений ум чоловіка не поняв належито слів пророка Чоловік повинен лише у думках до зір стрєміти, а на землі тут тьма є так само святотою, як святим є світло на небі. Ти в гордості душі твоєї прогрішив ся проти найсвятїшим законом. Покая ся, сину, відкинь зорю від себе і хай на землі воцарить ся попередній мир і сукойї!“

„І ти гадаєш, що відкидаючи зорю опать приверне ся на землі давній лад? Ні, він пропав уже на цілі віки!...“ промовив з усміхом Адеїл.

І страх упав на усі людські душі, позаяк всі пізнали, що Адеїл сказав правду. Старому спокоеви і ладови не вернуть ся уже ніколи.

„Нерозважкє було діло твоє, Адеїле, і ти сам не гідєн змїрять душею наслідків твоего вчинку. Після прав природи поступєнно розвива ся жите і поступєнно приходить мусять зорі на землю. З поступєнням їх приходом повільно і жите людське ме перетворюєт ся. Однак ти не хотів ждати, ти, силоміць виврав зорю із неба і ярим огнем озарив усю жите. І що показало ся? Усі житєві скривленя сейчас ярко кинули ся у вічі. Усюди показав ся блуд, гній, нічємність, підлота, гріх. Чи ми однак ніколи не могли надїяти ся, що так є, ти усе те було для нас закрито тайною?... По правді глаголю тобі: розумні не зривають зір з високого неба, щоб осьвітити ними гидуто жите. Мудрість у потї чола своєго працює, щоб змїнити жите. Тоді видить ся, як се важко вивести гній, що його накопичили століття, як се важко обмити бруд навіть цілим океаном ясносїйного світла. Скільки дитячої нерозваги, як мало знавья обставин житєвих лежить у твоєму вчинкові. Бач, місто радости звїз ти на землю недолю, місто щастя — ворожнєчу. Однак єще і тепер можєш стат у пригоді. Розбий зорю, візьми із нїї лиш одну іскорку, а ся іскра власне тільки буде сьвітити, скільки потрібно буде для пожиточної і розважної праці!...“

„Сьвятї отсі слова, архиєрею, і мудрість говорять устами твоїми“, відказав Адеїл. Не радість привєла зоря на землю, але недолю. Не щастє, але ворожнєчу. І не по се ішов я стрімкими стежками до зір, не для сього падали з нїг і котили ся у бездонні пропасти одні други. Я гадав: Хай один лишєн із нас дібе ся до цілі, хай один лишєн знесе зорю на землю а тоді ураз із ясным світлом почне ся і новє, оновленє, ясне жите. Але стоячи ось тут, на площі та бачучи у сьвітлі небесної зорі ваше жите, пізнав я, як безглузди були мої мрії, та що вам лиш там, високо, на небі є потрібне світло, аби ви мали перед чим в годину молитви клекати. Сьвятїшою позад усе є для вас на землі темнота, у якій мож самого себе не бачити, у якій вільно вести безвинно бру-

дну, лїнивством і підлотою зєвилу жите. Однак тепєр я ше сильніше нїж попередє відчуваю, що далєше вести оттакого жите не вільно, що воно кождою краплиною кровавого бруду, кождою плямою сїрої гнилизни безвинно заклика на вас пімсту не-бес... Але радїйте! Не довго уже зоріти мої звїзді. Та, на високому небі мільони зір, що самі зі себе сьвітять! Але зївана з неба і перенєсєна на землю може сїяти лиш, коли жите ся кровію того, хто єю зніс. Я чує: моє жите неначє сьвїчка спалиє ся, з кровію спливає у зорю та горить у єї сьпіві. Не довго уже ждати, як воно випалить ся до краю. І не моя сила передєть зорю у другі руки; вона згаснє ураз із моєю житею, бо всякий мусить свою зорю сам собі добути. І до вас я звертаю ся, ви правого і сьмілого серця, до вас, що знаєте сьвітло і не хочєте бїльшє у темряві жити. Йдїть у далєку путь і добутьє нових зір! Довга і тяжка є дорога. Однак для вас вона лекшою прїйде чим нам, бо ми ішли перші по нїй. Стежки позначєні, пробїті проходи. Ви вернєте зі сьвітлом на землю, а лучі його уже бїльшє не згаснуть; у вічнїм їх сьпіві тепєрішнє жите стане немислимє: повисохають багна, пропадуть чорні мраки, сьвїжо заєленїєсь земля. Отсі, що днєсь з піною лютої на устах хвитають за каміне, по волі чи неволі підуть дорогою оновнї; Со ціла їх лїть із того бере ся — вони се самі знають — що бачає, що так як вони не сила довше жити. І великє і чистє і гарнє підє жите озолочєнє ясным промінням нашою кровію живучих зір. А як що, колись, звїздістє небо на землю знизить ся і осьвітить жите, то знайдє його гідним сьвітла і тоді не буде уже бїльш потрібно нашої крові, щоб розжарювати ніколи незгасаючий огонь!“

Завмер голос Адеїла; послїдні признаки кровї щєзли із його лица. Затремтіли його колїна; впав, а разом із ним скотила ся і зоря — скотила ся, зашипїла у кровавому болоті і згасла.

Зі всїх закутків впали чорні полки темноти та злили ся над погаслою звїздою: встали із землі пробудивші ся мраки і важко повисли у воздуху. Крізь них слєзозаво гляділи з високого неба далєкі, блді зорі...

І опать минали дні, роки, століття. Як і перше у вогкій темряві люди родили ся, зростали, кохали і помирали; жите, так як і перше, видавало ся спокійнє, гарнє. Однак безвинно у темряві підмулювали його несупокій і невдоволенє. І як про се люди піклували ся — вони не годні були призабути, що колись, недовгий часочок, на землі ясно зорїла зоря. Гадюка гніву повзла поміж другами, лож і брєхня вїли ся усуди. І молячи ся до далєких зір почав чоловік мїркувати: „А колиб так у душі моєго сина пробудило ся отсе саме бажаннє, що колись казало Адеїлові ідти до зір!...“ І зі страхом бїг батько розказав синові, що вправді сьвітло є дуже гарна річ, однак се є чистє божевїллє хотїти знести його на землю. Вправді жили колись подібні фантасти, однак вони потїгнули марно, без слави, без хїсна для людий та жите.

Се саме говорили і жреці. Так саме учили і мудрі. Однак безслїдно пропадали їхні казаня: то там то тут, ішла чутка, що такий а такий молодець або дівчина кинули вітєвську хату. Куди?... Невжеж пішли у путь вказану Адеїлом?... І зимний страх грєс кости людий, щоб часами опать не заєснїло сьйво на землі, бо тоді по волі чи неволі значилоб починати сю велику працю, перед якою нема уже викруту. І неспокійно стежили вони по далекому обрії, і що ні хвилину ввиджувало ся їм, що ось, ось почина там уже зорїти: пливє дріжучий розблеск будучих зір...

Spero.

Як обходять ся з робітниками на полудні.

Часопись News Leader, що виходить в Рїчмонд, Ва. помістив днє 8 ого с. м. слїдуючу нотатку:

„Фабриканти, промисловці та підприємці усякого рода безнастанно жалують ся на брак робітників. Передовсім брак нїгрів. На підставі сього звернули ся вони до поліції з проханєм, щоб она поробила потрібні зарядженя, аби усіх цих нїгрів, мужєского і жєньского пола, що безчинно волочать ся в поблизу тютюневих фабрик присилувати до праці.“

Комісарят поліції заняв ся сею справою і вислав кільканайцять полісменів передатнених по цивільному які мають наказ усіх, хто безчинно стоїть або волочить ся по улиці арештувати. Сей, хто не викаже ся сьредствами до жите, підє під суд. Заступник фабрикантів має право поставити примусово до фабрики у роботу, або вислати його з міста.“

Тільки нотатка у часописі. Отже поліція і суд стали орудїями, щоб силоміць заповнювати фабрики дешєвим робітником. Нїгри добровільно не хочуть іти у фабричні робітники, отже полишила ся лишєн сила, щоб їх приневолити заєс-

няти кармани фабрикантів золотом.

Нїгри уже з самої природи суть бїльш пригожі до праці у полі. Давніші властители невольників крім того постарали ся научити їх мати як найменчі вимоги. Сю дрібку, необхідну до жите, дає нїгрови звичайно маленький кусник його власного поля та, звикши жити і обертати ся лишєн по сьвїжому воздуху ненавидить він з усеї душі працю у замкнених фабриках і уєими силами боронить ся проти невольництва фабричної роботи.

Білі, краєві робітники суть за дорогі, емігрантів, мимо усяких агітацій агентів, офісів і т. д. не багато одже доконєчно такой мусять ідти у роботу нїгра. Однак сї доброохотно за нїяку ціну не схотать. Вони волять проживати на сонці, на сьвїжому воздуху, нїж лїкати дами і порохи фабричні та продавати на торзі свої дужі рамена.

Щож одже ділати? Сєму всему має власнє зарадити виснє згаданє зарядженє поліції.

Поступок правдиво полудневий і є доконєчно, щоб робітників, на яких агенти з полудневих стейтів закидають свої сїти, обіцуючи їм золоті гора, завдалегідь довідали ся, що їх там властиво жде. Наколи се зна-

силуване найсвятїших

прав чоловіка, бо его особистої свободи, раз стане правом, поки що лишень проти нігрів, то се дуже легко, один лиш крок далше, а ово розтягне ся і на білих. Та сама рука, що днесь простягла ся над ніграми, завтра і над білими, і здавить білих, роблячи їх рабами і невольниками фабрикантів, зданими на їх ласку і неласку.

А що так буде, то за се мож поручати головою.

Страйк проти держави.

Цілий рух корабельний у Франції стоїть. Застраїкували усі матрози. Страйк їх не є звернений проти поодиноких підприємців, проти властителів ліній корабельних — але проти держави. Страйк заскочив урядові круги зовсім несподівано, однак гадає ся, як що більше як сто тисяч моряків, яких, як звісно незвичайно тяжко зібрати, страйкує, то се мусить мати свої поважні причини.

І дійсно так є. Усякий французкий моряк, уже тим самим, що він став моряком переходить сейчас на службу держави. Його сейчас записують яко запасно-то матроза військової марини. Кождої хвили можуть його покликати до служби на військовий корабель. За се має він право до пенсії: наколи який моряк у 50 році життя покаже ся неспосібним до праці, то державна каса виплачує йому по 210 франків річно. Се було вистарчаюче перед 100 або 150 літами але у нинішню дорожню се є зовсім замало щоб можна жити — заобогато, щоб умерти. І то му матрози зажадали підвижки пенсії, а коли уряд заявив, що не має на се відповідних фондів, — вибухнув загальний страйк.

Се була однак менше важна, поверховна причина. Головно однак ходить о резервовий фонд моряків, які вони самі зложили, а який уряд забрав під свою руку, чи інакшими, простійшими словами сказавши: украв.

Вправді стало ся се на підставі легального закону, однак се зовсім не змінє суті річи, позаяк люди, що перевели сей закон, самі не мали найменшого права до сього фонду. Сей фонд вносили уже сотки мільонів франків, а дорахували до нього проценти від процентів, то й тисячі — мільонів. Фонд сей пропав без сліду. А що таке є зовсім можливе, то на доказ сього скаже ся, що уряд французкий приневолює усі, навіть і малі банки щадничі до уміщування якоїсь суми в урядових паперах вартісних. Се се так би сказавши, примусова позичка урядови. В таких случаях вірителі дістають принайменше но-ти довжні, але французкі моряки не мають ні слова чорне — на — білим, що ім уряд що небудь є довжний. Они суть цілковито віддані на ласку уряду.

Се є злодійство на вели-

кі розміри, на якого оправдане годі знайти навіть тиня морального оправданя. Уряд французкий зовсім не нахотять ся в фінансових клопотах, противно він роздає мільярди у Росію, Іспанію... Уряд зовсім не потребує витягати руку по добро білих; але зробив се „бо у людю довгі уха...“

І тепер, коли моряки побачили, що їх безвинно годують гарними словами і обіцянками, вірвала ся їх терпелівість. Вони бачили, що ім нічо подоброму сподівати ся і хватили ся сильніших аргументів, однокорого оружя, яке полишило ся слабшим: страйку.

Що далше?... Уряд в великій констернації.

До сего усього прийшла еще і революта винаградників.

По причині величезної конкуренції штучного вина, селяни, що на своїх ґрунтах годують виноград попали у нужду. Однак правительсто жадає мимо того як найточнішого плачення податків. Селяни однак не можуть їх платити злучили ся і постановили солідарно відмовити плачення податків аж до часу, доки правительсто чого небудь не постановить для зарадження їхній нужді. Дня 8. с. м. пів мільона селян зложило урочисту присягу не платити податків. По всіх місточках і селах полудневої Франції лучать ся селяни у сильні організації, Рух іде зовсім спокійно, так, що правительсто не може знайти ніякої причини до репресій.

Положене є незвичайно поважне і кожної хвили можна побоювати ся вибуху революції. Рухом охопленний дістрікт числить півтора мільона мешканців.

Бачить ся, що у нинішніх часах пановане уже зовсім перестало бути легкою річю, як се бувало за „добрих, давних часів“. Як довго піддані зі страхом і трепетом вірили у походячу від Бога власть королівських помазанців, як довго без слова протесту, покірно цілували єю руку, що вселаскаво дерла з них шкіру, то еще було добре. Але сі „добрі часи“ уже менше більше скінчили ся. Нинька і люд научив ся мати свою волю. Він не є уже такий безборонний, як давніше, мимо сього що уряд розпоряджує великанькими средствами. З кождим кроком у перед крипшає і сила людю. І нема уже спину, док люд не стане сам своїм урядом, і аж тоді уже не буде здаєсь потребував сам проти себе страйкувати.

Хто має будувати нову православну церкву в Philadelphia, Pa.

В Філадельфії має ся будувати нова православна церква. По сему случаю в Філадельфійській часописі „Evening Bulletin“ була надрукована 16 мая с. р. дуже цікава статя. Ся статя цікава тим, що запевняє,

що головним будователем православної церкви буде жид — Mr. Arthur Bredo, голова Folsom Real Estate Company.

Вож як написано про се го будователя православної церкви:

„The success of the church itself is even more largely due to Mr. Arthur C. Bredo, head of the Folsom Real Estate Company and the financial administration of the Church. As the Rev. Mr. Seletzky speaks no English it has been upon him that much of the responsibility has devolved and he has superintended every detail of the new edifice.“

Звідси видно, що успіх церкви більше залежить від п. Бредо, ніж від пароха православної церкви о. К. Селецького, позаяк послідний зовсім не говорить по англійски хоч уже два роки проживає в Америці. Навіть план нової церкви, усякі його подробиці залежать від п. Бредо, звідси слідує, що православні філадельфійці будуть мати таку церкву, яка ся подобає жидови Бредо. Я ні у якій мірі не є жидоненависником, но мені дуже я-кось чудно, що ті люди, що найбільш ненавидять жидів, які власними руками хтіли би їх задусити, ті люди завжди користують ся помочю жидів. Усім відома, як ся відносять до жидів попи в Росії, з яким призерством і огидою попи третирують жидів, а в Америці найшов ся один піп, що не може збудувати церкви без жидів. Се ще більш дивно, що сей піп о скільки мені відомо, є завзятим антисемитом й відзиває ся про жидів з призерством, а тим часом сей жид запевняє, що будоване церкви більш залежить від него, ніж від самого попа й піп очевидно згоджує з тим, бо у церкві лежить ціла купа чисел часописі, в яких є надруковано про церкву. Неможливо допустити, щоб о. Селецький не знав, що надруковано в часописі, бо хоч він сам і не уміє читати по англійски, хтось другий йому міг прочитати та перетлумачити. Очевидно наступає час загального миру поміж людьми, про який пророкував Ісаа. Православні попи починають робити ся щирими юдофілами, а жиди завзятыми православними. Дивні діла, Твої, Господи!

Але тепер цікаво знати, що зробило з п. Бредо такого піклувателя про будоване нової православної церкви й добродія філадельфійських православних Русинів. Відповідь на се питане ми знаходимо у тій же Evening Bulletin. В тій самій дописі, у якій говорить ся про будоване церкви, є зазначено, що о. Селецький є енергична людина і що він дуже багато добра зробив для філадельфійських русинів, між прочим він є фундатором руської колонії в Folsom. Уся земля в Folsom належить до Folsom Real Estate Company, головою якої є п. Бредо. Тепер ми добре бачимо, де лежить причина такої горячої любови п.

Бредо до православних русинів. Бредо має продати землю в Folsom, а позаяк американці не хотять її купувати, бо бачуть невідугу, то він й удав ся до русинів та поляків. Цікаво зазначити, що земля в Folsom перше міркувала ся за польську колонію, а тепер перевернула ся в руську.

П. Бредо добре знає, що попи мають великий вплив та авторитет поміж парохіями й за для чого й вступив з о. Селецьким в спілку. О. Селецький їздив обдівлювати лоти в Folsom, Бредо виставив се бе добродієм православних русинів в часописі „Press“ прямо називав себе leader of Russian Congregation. Бредо добре знає, що через Селецького чимало робітничких грошей опинить ся в його кишені. Він навів висловив думку, що добре булоб, аби о. Селецький з церковного амбону висловив рекомендацію його лотам, тим більш, що о. Селецькому не першина робити Business advertisements з амбону.

Про руську колонію в Folsom я знаю тільки то, що скільки людей дійсно купили лоти, декоторі з них перестали виплачувати, так що гроші уже заплачені, пропали. Один з колоністів лаяв усю компанію, особливо то п. Бредо, бо п. Бредо обіцяв збудувати house, але не додержав обіцянки.

Про самого п. Бредо я знаю, що він колись був в компанії з поляком Рудзінським, який є знайомий мало що не кождому полякови не тільки в Філадельфії але по за єю.

Поки що, почекаємо та й зобачимо, як п. Бредо збудує православним філадельфійцям нову церкву і коли він тепер називає себе leader-ом парохії, то потім може стане єї парохом.

К. Білик.

Алегенский Боян.

Дня 6. Червня с. р. був перший з'їзд дяко-учителів галицьких з Allegheny Co. в Пітсбург, Па., на котрім ухвалено і заложено „Товариство Боян“ Алегенського повіту.

Цілю сего Товариства буде: 1) Уряджувати концерти по цілім згаданім окрузі де тільки є відповідне число Русинів замешкалик.

2) Старати ся о те, аби як найскорше довести руский нарід до пізнання сил просвіти.

3) Концертами познакомити наш руский нарід з прекрасними нашими українськими думами та піснями.

4) Старати ся своїми виступами ширити приязнь і любов між народами і тим способом розводити поле просвіти.

5) Товар. Боян має старати ся об'учати руский нарід в співі і театральних представлєнях так, щоби пізніше в кожній місцевості хоч раз на 3 місяці могли урядити Вечерок театральний самі свої люди місцеві, або під управою Комітету Бояна.

6) Гоговно має старати ся Тов. Боян бавити наш руский нарід не балами піянками, але прекрасними піснями та виступами; а тогди певно щезнуть наші давно замешкалі балі а оживе дума й пісня Руса України.

До Комітету зістали вибрані: з Braddock, Pa. п. Андрей Гела, голова, з Пітсбург, Па. п. Ізидор Костюк, управитель, з McKeesport, Pa. Теодозій Каськів, касієр, Carnegie, Pa. Володимир Каськів, секретар.

Ухвала затверджена Комітетом єсть що если в котрій місцевості буде давати Тов. Боян Концерт то по виплаченю розходу має комітет видати часть приходу на місцеву церкву або читальню.

За комітет:

В. Каськів, секр.

Увага.

Подаю до відомости всім учителям, на яких услівях дістаєсь знижені ціни на коліях їдучи на конвенції, мітинги і т. п.

Не купуйте „return ticket“, як будете їхати, а купуйте лише в одну сторону т. є. до Вініпегу і скажете агентови, у котрого будете купувати тикет, щоб дав вам Standard delegates certificate; скажете ему, що їдете на конвенцію.

Той сертифікат затримайте у себе, бо він має бути підписаний мною на конвенції, і як будете їхати назад, то підете із ним до агента у Вініпегу і дістанете тикет назад лише за одну третю ціни.

Услівя суть однакі як на С. Р. Р. так само і на С. N. R., в обох дістанете сертифікат.

Сертифікати не будуть приймлені:

1) Як дістанете їх борше як 3 дни (вик. неділі) перед отворенем конвенції.

2) Як не будуть підписані на конвенції. Сертифікат у Вініпегу не зможе те дістати а лише там, де будете купувати тикет їдучи до Вініпегу. Без сертифікату не дістанете зниженої ціни.

Орест Жеребо, організатор.

3 Іст Пітсбург, Па.

Остерігаю всіх Русинів, аби не пускали ся за роботою в сі сторони, бо робота у нас цілком устала а жите дуже дороге. Також раджу кождому, аби собі купив книжку Жите Ісуса Христа. Є се дуже гарна книжка має 74 образки а коштує лиш \$1.50. Книжку тую можна дістати в редакції „Свободи“. Файна книжка, описує яке жите провадив Ісус Христос сім світі і таке инше. Варта почитати.

Антін Петрик.

98 НАДІСЛАНЕ.

3 Mundare, Alta., Кан.

Прошу помістити отсе мое спростоване у відповідь на те, що було писано в „Свободі“ Ч. 22, стор. 6, з 30. мая 1907. Там мене оклеветав невідомий мені чоловік о такі річи, що я се в тім не чую. Я маю 70 літ, походжу з брідського повіта в Галичині і єсьм слюсарем. Умію по руски, польски, німецьки і жидівски — також умію рахувати, що мож би ще дописувателя навчив. А Серафима я не знав, не знаю і знати не хочу — ані о нім чути.

Петро Клепарчук.

Лікарі вірять в него

По шпиталях і в приватній практиці, в Америці і заграницю, визначні лікарі умишляють А-ра Ріхтера Хомбичного Пейн Експелеру

як средство на Руматизм, Гостець, Невралгію, Болі грудий і членів.

„Я викладав Дра Ріхтера Хомбичного Пейн Експелеру в моїй практиці. Свістло могу сказати, що сей лік атрарний приносил значну полєкшу в мускулярних руматизмі, гістці і невралгії.“

J. M. Thompson, M. D.

386 Clinton St., Brooklyn, N. Y.

Приготований під наглядом лікарів атгидно з острим німецьким законом.

У асх апіках по 25 і 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.

215 Pearl St., New York.

Школи в Росії.

Загн просвіту в Росії задумує аж тепер завести тамотний уряд, що досі опирав усю свою силу тільки на народній темноті. Щоб яко тако досягнути ідеал загального на-учування в Росії, требаби там після міністерського проекту заснувати в найбільшій часі ні менше ні більше як 176 тисяч шкіл! Отсе число необхідних шкіл розпадаєть ся на поодинокі губернії в таких висотах: в київській 8.048, подільській 6.650, волинській 6.585, полтавській 6.473, вятській 6.220, херсонській 6.119, пермській 5.929. За те нема нині в ніодній губернії 3500 шкіл, а буває їх по селах тим менше, чим населене тамошне числітьме українське. Самі урядові числа доказують, як уряд радби із усіх сил наших братів на Україні, що славили ся колись своїми школами, заморочити крайною темрявою. А до того годі забути, що наші селяни на Україні не мають майже ніякого хісна із школи, в якій вчать не його рідною мовою але російською... Тепер є в Росії всего 88.930 народних шкіл, а потреба їм загально аж 265.000! Але і не всі існуючі школи можуть відповісти своїм задачам, бо ось в 1903 р. навіть у школах удержуваних міністерством просвіти було 2.927 учителів, що не мали учительського свідощтва. В школах парохіальних і грамоти число неуправнених учителів є значно більше! Добрих учителів російський уряд переслідує за то, як вони спочувають народи, а їхні місяця обсаджує дуже часто людьми зовсім неспосібними до науки, а за те покірливими супроти самодержавних заходів уряду. Загалом треба сказати, що не швидко стануть школи по всіх селах Росії; ось як би кожда школа із цілим урядженем коштувала лише 3 тисячі рублів, то на будову всіх потрібних шкіл треба буде видати селянам п'ятьсот мільонів рублів. А відки їх взяти, коли людські податки обертаєть ся на салдатів і поліцію, які мають держати нарід в карбах?!

— Просимо всіх секретарів „Союза“ подавати нам всякі зміни адресів членів „Союза“ як найскорше. Адреси треба виписувати англійськими буквами і дуже докладно.

"SWOBODA"

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

published every Thursday at
124 Hudson St., New York, N. Y.Publisher and Editor:
Jno. Ardan.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.**"Свобода"**газета для руского народа в
Америці і орган "Р. Н. Союза",
виходить що тижня в Четвер і
коштує:

В Америці на 12 місяців... \$2.00

До стар. краю на 12 місяців \$2.00

В Америці на 6 місяців... \$1.00

Оплатувати газету треба все-
гда з гори.Гроші треба посылати в ре-
дигуванім листі, або через
експресовий, або поштовий мо-
ney order (моні ордер). Money
order, то є карточку, котру діста-
єте від почтара або агента на
експресовім офісі, пішлим нам,
бо без того ми не годні гроший
дістати.

Адрес:

"SWOBODA"124 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.Хто хоче, щоби его адрес змі-
няти мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.**Відозва.**

Дорогі Країни:

Вам відомо вже мабуть,
що в Нью Йорку з'органі-
зовалось товариство яке
має на цілі помагати всім
славянським імігрантам без
огляду на те якої они на-
родности або релігії. Під-
писаний комітет звертаєсь
тепер до вас з просьбою о
поперте его і поміч в так
важнім ділі.Злишнім мабуть було б
переконувати вас довгими
аргументами про потребу
такого товариства. Сам
факт, що тисячі наших кра-
янів приходять тут що ро-
ку, повинен бути достаточ-
ним оправданем нашого
кроку. Бо і хто ж має дати
пораду і охорону сим лю-
дам? Хто має простягнути
ім братню, помічну руку?
Хто — если ми сего не
зробимо?Сподіюючись отже, що ви
почуваєтеся до такої самої
відповідальности як і ми, не
будемо тут садитись на ви-
мовні аргументи або звору-
шаючі просьби, але огра-
ничимось на представлене
вам наших цілей і плану
початой роботи.Передовсім мусимо ще
раз зазначити, що наше то-
вариство є чисто добродій-
не і не має жадної офіці-
альної лучности з яким не-
будь урядом або церквою.
Ми не маємо, на цілі жад-
ної політичної пропаганди
ані агітації крім сеї для я-
кої ми з'організовані. Хо-
чемо аби се розумів кож-
дий, а що оно справді так
є, за се ручать Дирекція і
Загальний Комітет, до яких
входять люди найрізномор-днійших переконань і по-
глядів.Друга річ на яку хочемо
звернути вашу увагу се те,
що ми не думаємо заохочу-
вати людей до іміграції по-
середно чи безпосередно.
Противно, если се лиш бу-
де в нашій силі, ми будемо
відраджувати нашим людям
імігрувати до Америки, о-
собливо если они вперед
не обрахували наслідків
такого кроку.Наша праця буде ось
яка:I) На Еліс Айленд (в Ка-
селгарді).Ми вже порозумілись з
іміграційними властями Злу-
чених Держав і будемо ма-
ти наших власних агентів
в Каселгарді так скоро як
скоро зберемо потрібні на
се гроші. Обовязком наших
агентів на Еліс Айленд
буде, стрічати наших імі-
грантів і давати їм таку
пораду і поміч, яких они
будуть потребувати. Імі-
гранти, що не осягнуть в
Нью Йорку, але їдуть даль-
ше потребують поради як
і куди їм їхати, потребують
помочи при закупні тикетів,
їди на дорогу і потрі-
бують провідника, аби їх
відпровадив на дино. В
многих випадках заки імі-
грант від'їде, треба зателе-
графувати до его родини
на контрах.Імігрантів осягаючих в Нью
Йорку треба відпровадити
до їх знайомих або свояків,
а если тих не мають, при-
містити за якийсь час в
Іміграційнім Домі.Если котрого імігранта
затримують, треба розслі-
дити для якої причини се
сталось і старатись, аби
такого чоловіка, сли можли-
во, не завернено до краю.Усе те було би обовяз-
ком нашого товариства,
зглядно его агентів.

II) Іміграційний Дім.

Щоби охоронити тих імі-
грантів, які не мають тут
своєвих ні знайомих, перед
ошукую та визиском на
перших порах після їх при-
їзду, треба мати добре за-
ряджений Іміграційний Дім.
Ті з вас, що прибавши до
Нью Йорку впади в руки
захланих а безсовісних го-
тельників найліпше зрозу-
міють потребу такого Імі-
граційного Дому. Особливо
такий Дім потрібний для
дівчат і жінок, а еміграцій-
ній власті не віддалиб їх
під нашу опіку, если не
будемо мати власного До-
му. Сей Дім повинен бути
сего рода, аби і ті, що вер-
тають до краю могли в ній
зачувати, та не потребу-
вали ходити до готелів, в
яких не лише брудно та
дорого, але нераз і обкра-
дають.III) Бюро інформації і
праці.Всякий знає, що розмі-
щення імігрантів є найваж-
нішим питанням. До сеї
пори розміщене таке було
зовсім припадкове а в на-
слідок сего деякі місцевос-
ти переповнені імігранта-
ми без роботи, а інших
місцевостях роботи є
подостатком і платня до-
бра, але брак робітників.
Наше товариство ужевсіх своїх сил, аби заради
ти сему лиху і буде радий
ти та помагати імігрантам
їти в такі місця, де они
найбільше потрібні і де мо-
жуть найліпше заробити.
В сій цілі товариство буде
збирати точні інформації
до того як де іде ро-
бота, яка де плата, а та-
кож де можна дістати да-
ремну або дешеву фарму.
Факти так зібрані будуть
від часу до часу друковані
по часописях або у відпо-
відних брошурах для ін-
формації тих, кому они по-
трібні.Сподіємось, що в сій ро-
боті допоможуть нам всі лю-
де, котрим добро імігрантів
лежить на серці, так при-
ватні личности як і брат-
ства та організації, а також
поодинокі уряди так дер-
жавні як і федеральні.Бюро праці буде, стояти
в порозуміню з різними
працьодавцями та буде ста-
ратись о можливо найліпше
заняття для наших імігран-
тів. З другого боку то-
вариство буде пильно слідити
за тим аби наші імігран-
ти не попадались в руки
несовісних контракторів та
агентів.Як слідно з виложеного
тут плану то наше товари-
ство буде займатись пере-
довсім новоприбулими імі-
грантами, хотяй не відмо-
вить своєї помочи і тим,
які тут вже довше перебу-
вають, бо і они нераз по-
трібують поради, помочи і
інформації.

Правдоподібні кошта.

Прослідивши докладно
обставини серед яких нам
прийдесть ся грацювати і
кошти других товариств
сего рода, прийшли ми до
заклучення, що річні ви-
датки нашого товариства
повинні бути менше більше
такі:1) Рент дому в долині
міста 3.000 дол.2) Платні: агента на Е-
ліс Айленд і двох поміч-
ників 2.400 дол., менадже-
ра і помічника 1.800 дол.,
гавскіпер і кухарка 1.000
дол.3) Телефон, телеграми,
почта і т. п. 600 дол.
Разом 8.000 дол.До повисшої суми треба
додати еще першого року
около 3.000 дол., на уме-
блюване Дому.Може кому небудь пока-
жесь що і розходи товари-
ства за великі і товариство
зачеркнуло собі зазедто ши-
рокий план своєї роботи,
однак на те треба сказати,
що підписаний комітет не
брав ся до роботи з поспі-
хом або на сліпо. Комітет
задумав ся над всілякими
трудностями які може стрі-
тити і прийшов до заклю-
чення що їх можна поборо-
ти.Всі мислячі і добродійно
настроєні люди є з нами,
маємо також поперте зі сто-
рони всіх славянських часо-
писий в Америці. Тому і
взялись ми до роботи тим
більше, що діло се не ви-
ключно наше а кожного хто
спочуває свому в потребі
находячому ся братови.
Нью Йорк, Май 28, 1907.Загальний Комітет Славянсь-
ко Іміграційного Товариства.М. І. Пушан, А. С. Ам-
броз, Іван Ардан, Атанас
Бургар, Томап Чапек, Вла-
димір Ф. Гневін, Адольф
Гатек, Віктор Гладик, о.
Ал. Хотовицький, Констан-
тин Кирчів, о. Петро Ки-
шеляк, Йосиф Круліш, Ни-
колай Лаквич, о. Йосиф Мар-
тінчек, Христо Неделкоф,
Хедомир Павич, Др. Мато
Павелич, Френк Саксер,
Рев. Вінцент Пісек, Д. Д.,
Ян Штепінга, Др. Ярослав
Воян, Юлій Урбановскі,
Юлій І. Золф, Е. Йовчев,
Френк Зотті.Подаючи до відома загалу
отсю відозву ділимось
заразом з пов. читачами
милою новиною, що про-
фесор Пупин, предідаватель
товариства, жертвував на
его цілі 500 долларів. Той
сам професор Пупин жер-
тував вже давнійше на ці-
лі товариства 50 долларів,
а члени комітету жертву-
вали також менчі або біль-
ші суми.Тепер черга на нас доро-
гі брати. Докиж будете че-
кати та на кого огляди-
тись? Є між вами зажи-
точні бизнесмени, є свья-
щеники, учителі, братства,
організації. Чому ж жертви
від вас їдуть так пияво?
Чи забули вже як самі
прийшли з краю, чи може
не хочете помочи в потре-
бі находячому ся братови?Не екупіть на добре діло
і присилайте що можете, а
присилайте скоро, бо хто
скоро дає — той два рази
дає.**По виборах в Галичині.**І відрядне, ясне почуте, сль-
домість сили і надії обгорне
кожного Русина, коли він кине
оком на перебуту виборчу кам-
панію в Галичині. Адже се пер-
ші вибори в Австрії, при яких
ми, Русини, справді побидили.Можемо справедливо обходи-
ти сьвято побіди...На 28 мандатів, призначеним
галицьким Русинам австрій-
сько-польською виборчою гео-
метрією, руський нарід здобув
27. В границях можливости, я-
кими обмежено виборче право,
здобуто майже все. Тільки один
мандат вийдер національно-по-
літичний противник, тай то я-
кими зусиллями і аж при третім
голосованню! Але сего втрату Га-
личане всіли собі по части на-
городити, ослабивши своєю си-
лою будуче „Коло польське“ о
кілька мандатів. Бо мандати Ма-
лера і Габеля, призначені ви-
борчою геометрією для Поля-
ків, тільки руська сила вирвала
з рук „Rady Narodowej“, а та-
кож ті нечисленні мандати в
міських округах Східної Гали-
чини, які здобула демократична
і соціально-демократична опо-
зиція, здобуто скрізь при ру-
ській, декуди виключно при ру-
ській помочи. Одним словом,
втрату, яку Русини задали сво-
йому противникови, більше дій-
маюча від тої, яку він задав ви-
дертем того одного мандату.Руський нарід здобув усі по-
зиції, яких здобути лежало в
межах можливости. Але про
побіду можемо говорити не
тільки з огляду на число, але
також з огляду на політичну
вартість руської репрезентації.
Здобуто всіх 27 мандатів, се по-
біда руської демократичної опо-
зиції против польсько-шляхот-
ських верховодів. Між цілою
руською репрезентацією нема
ані одного посла, який здобу-би мандат против волі більш-
ости руських виборців, виключно
при помочи польської шляхти,
виборчими шахрайствами і роз-
боями, посла, з яких давнійше
складала ся звичайно половина
руської парламентарної репре-
зентації.Партийний уклад руської
парламентарної репрезентації
ще більше стверджує ту побі-
ду демократичної опозиції. На 27
руських послів маємо 17 укра-
їнських національних демократів,
3 українських радикалів, 2
українських соціальних демок-
ратів і 5 москвофілів, значить,
група найбільше консерватив-
на і найменше демократична —
москвофіли — здобули тільки 5
мандатів на 27.Українські націонал-демократи:
Вячеслав Будзиновський,
співробітник „Діла“ у Львові, з
виб. окр. ч. 60 Бучач-Підгайці
і т. д.О. Тит Войнаровський, парох
в Балинцях, з виб. окр. ч. 56 Ко-
ломия-Косів і т. д.Др. Станіслав Дністрянський,
професор університету у Львові,
з виб. окр. ч. 62 Жовква-Рава-
руська і т. д.Др. Александер Колесса, про-
фесор університету у Львові, з
виб. окр. ч. 69 Тереховля-Чорт-
ків і т. д.Др. Евген Левицький, адвокат
кандидат в Золочеві, з виб. окр.
ч. 59 Станіславів-Богородчани
і т. д.Др. Кость Левіцький, краєвий
адвокат у Львові, з виб. окр. ч.
66 Бережани-Рогатин і т. д.Др. Теофіл Окуневський,
краєвий адвокат в Городеці, був.
посол до союму, з виб. окр. ч. 58
Заліщики-Борщів-Снятин і т. д.Др. Володимир Охримович,
краєвий адвокат і редактор „Ді-
ла“ у Львові, з виб. окр. ч. 58
Заліщики-Борщів-Снятин і т. д.Др. Евген Олесницький, кра-
євий адвокат в Стрию, посол до
союму, з виб. окр. ч. 57 Стрий-
Бібрка і т. д.О. Стефан Ониськевич, парох
в Хисевичах, з виб. окр. ч. 53
Самбір-Рудки і т. д.Михайло Петрицький, редак-
тор „Гайдамаків“ у Львові, з
виб. окр. ч. 70 Скалат-Густин
і т. д.Др. Евген Петрушевич, кра-
євий адвокат в Сколім, з вибор.
окр. ч. 65 Сокаль-Зборів і т. д.Юліян Романчук, вистуж.
професор гім. у Львові, був. по-
сол до держ. ради, з вибор. окр.
ч. 55 Долина-Калуш і т. д.Тимофей Старух, селянин з
Золотої Слободи, з вибор. окр.
ч. 66 Бережани-Рогатин і т. д.Др. Данило Старуха, краєвий
адвокат в Самборі, з виб. окр.
ч. 67 Ярослав-Пішанів і т. д.О. Йосиф Фоліс, парох в
Скнилові, з виб. окр. ч. 64 Львів-
попіт-Городок і т. д.Григорій Цеглянийський, дирек-
тор руської гімназії в Перемиш-
ли, з виб. окр. ч. 61 Перемишль-
Мостиска і т. д.Українські радикали:
Др. Лев Бачинський, адв.
кандидат в Стрию, з виб. окр.
ч. 59 Станіславів-Тисмениця
і т. д.Др. Кирило Трильовський,
краєвий адвокат в Коломиї з
виб. окр. ч. 56 Коломия-Косів
і т. д.Др. Никола Лагодинський,
адвокат в Делятині з виб. окр.
55.Українські соціал-демократи:
Семен Вітик, редактор у Льво-
ві, з виб. окр. 54 Дрогобич-Тур-
ка і т. д.Яцко Остапчук, селянин в
Качалівці, з виб. окр. ч. 68 Тер-
нопіль-Збараж і т. д.Москвофіли:
О. Василь Давидяк, парох Во-
лоської церкви у Львові, з виб.
окр. ч. 57 Стрий-Бібрка і т. д.Др. Николай Глібницький,
адв. канд. в Золочеві, з виб. окр.
ч. 83 Золочів-Камінька струм.
і т. д.

Др. Михайло Король, крає-

вий адвокат в Жовкві, посол до
союму і був. посол до рад. держ.
з виб. окр. ч. 62 Жовква-Рава-
руська і т. д.Володимир Курилович, судо-
вий радник в Римакові, посол
до союму, з виб. окр. ч. 51 Сянів
Риманів і т. д.Др. Дмитро Марков, адв. кан.
у Львові, з виб. окр. ч. 65 Со-
каль-Зборів і т. д.З Букочини.
Українські націонали.Николай Василько, власти-
тель дїбр в Чернівцях, з вибор-
чого округу Вижниця-Путинів
і т. д.Єротей Пігулик, професор в
Чернівцях, з виб. окр. Башків-
ці-Станівці.Ілія Семака, радник і началь-
ник суду в Кіцмани, виб. окр.
Кіцмань-Садагурі.Антін Лукашевич, секретар
краєвого відділу в Чернівцях, з
виб. окр. Заставна.Николай Спинул, шкільний
інспектор в Чернівцях, з виб.
окр. Чернівці-Серет і т. д.Ми вже нераз зазначували,
що українська національна ідея
іде в парі з ідеєю демократизму
і поступу взагалі. Те саме по-
тверджують в цілій основі і те-
перішні вибори, які є рішучою
побідою українською націо-
нальної ідеї серед нашого наро-
ду над москвофілством. Репре-
зентації української національ-
ної ідеї 22, репрезентантів
москвофілства 5, — ось до чого
зредукував наш нарід москво-
філство. І те ще треба тямити,
що найважливіший репрезен-
тант повчасного москвофіл-
ства, репрезентант російської
національної ідеї, д-р Дудіке-
вич, провалив ся в усіх трьох
виборчих округах. Слідячи і-
сторичний розвиток москво-
філства і українства в Галичи-
ні, бачимо наглядно, що москво-
філство вмирає, а всевладно
стає українська національна і-
дея.На доказ нашого твердження
нехай послужить нязе подане
обчислене. За підставу сего об-
числення беремо вислід першого
голосовання (14 і 17 мая), маючи
на увазі, що власне при першій
голосованню свобода виборів бу-
ла найменше обмежена, участь
виборців у виборчих акті най-
більша, а партійна боротьба
розіграла ся при ній у цілій пов-
ноті, — коли при дальших голо-
сованнях і свобода виборів була
менша і участь слабша і — що
для наших обчислень найваж-
ніше, партійні ріжниці були
затерті різними компромісами.
І так при першій голосованню
на 23 кандидатів „Народного
Комітету“ віддано 269.545 голо-
сів (на одного кандидата при-
падає 11.719 голосів), на 3 кан-
дидатів української радикаль-
ної партії 64.897 голосів (на од-
ного кандидата 21.632), на двох
кандидатів української соці-
ально-демократичної партії 25-
919 голосів (на одного канди-
дата 12.959), — разом на 28 кан-
дидатів українських партій
347.401 голосів, при чім на од-
ного кандидата припадає 12.407
голосів.Москвофіли здобули 152.327
голосів, які віддано на 19 кан-
дидатів, значить, на одного мо-
сквофілського кандидата впало
8.017 голосів.На 19 кандидатів „Rady Na-
rodowej“ віддано 161.460 голо-
сів, — на одного кандидата при-
падає 8.498 голосів.На 7 кандидатів польських
людовців віддано 15.823 голосів
(на одного кандидата 2.260), на
3 жидівських сїоністичних кан-
дидатів 5.955 голосів (на одно-
го кандидата 1.985), в кінці на
польських соціалістичних кан-
дидатів 7.619 голосів (4.593 гол.
на безпартійного соціаліста
Брайтера і 2.426 гол. на соц. дем.
Зайнфельда), — разом на кан-
дидатів польсько-жидівської де-
мократичної опозиції віддано
24.827 голосів.

З цих чисел можна би робити, очевидно, наїрзжордніший вивід, але ми обмежимо ся тільки до кількох загальних уваг, а саме:

Розглядаючи числа, що відносять ся до поодиноких українських партій, бачимо, що найсильніша з них національно-демократична (українська) партія. Але з другого боку агітація радикальна і соціально-демократична була, видно, інтензивніша, як се показує число голосів, що припадає на одного кандидата. Се треба пояснити по часті тим, що радикали і соціальні демократи сконцентрували всі свої сили на невеличких терені, коли тимчасом нац. дем. партія вела агітацію в 18-ох округах.

Далі бачимо, що число москвофільських голосів більше як на половину менше від числа голосів, поданих на кандидатів українських партій, — найліпший доказ, яке неоправдане було жадане москвофілів, щоб їм відступити половину руських мандатів. Також інтензивність москвофільських голосів, які припадають на одного кандидата, стоїть не тільки низше від голосів українських, але навіть нижче від голосів „Rady Narodowej“.

Цілому світові відомий вислід виборів; москвофільська партія в Галичині потерпіла такий погром, якого не потерпіла ніяка партія політична в цілій Австрії. На 27 руських мандатів здобула вона ледво 5 і то в однім случаю підпирали її кандидата самі українці (Курнилович), в трех вийшли її кандидати побіч українських в округах двомандатових, де Українці лише по одному своему кандидату ставили (Давидяк, Король, Марков), а лише один москвофіл (Глібовицький) вийшов против українського кандидата (і то яко кандидат меншости в мішаних округах). Сей результат — то свідощтво повної політичної безсильности москвофільства в Галичині.

Москвофіли в тій виборчій грі поклали все на карту. Приступили до акції з великими фондами, зібравши всі сили агітаційні, на які їх лише стало, доложили енергії справді подиву достойної, в агітації не перебирали в способах, вичерпали всі можливі клевети, не зупинились перед найогиднішими брехнями — ширли тероризм — входили в найбільше повияжучі союзи і робили найбільш упідляючі оферти — все те од них не довело до цілі, не охоронило їх від постидного погрому.

Не помогло Дудикевичови, що всі двори стояли за ним, що польські посіпаки прибивали його печатки на картках голосування. Він, лідер і мемер москвофільства, — на котрого вибір складано і публіковано — річ доси нігде нечувана і небувала — окремі фонди, — мимо тих фондів ував в трех округах, ував соромно в тім окрузі, де від 15 літ проживає, одержавши там скандально мале число голосів. Нарід станув при кандидатах стоячих на українсько-національній основі і вони побідили, маючи против себе правительство, Поляків і москвофілів, — побідили виключно власними силами.

І днес з такою партією на серію числитись уже не можна.

Усуньмо лиш темноту, відкріймо обаламученому народови очи, а буде кінець москвофільству так в Галичині як і тут, за океаном! Сего докази бачимо трохи не щодня; просвіта здійснює з очей темних мас москвофільську полуду і ряди наші збільшують ся з кожним днем!

Побіда наша — се рівночасно побіда правди і етики! Се триумф правди над неправдою!

Москвофільська партія опираєсь і в своїх основах і в своїй тактиці на брехню! Брехня —

єї основа, клевета її оружє!

Коли-б москвофіли перед народом сказати по правді, хто вони є і до чого йдуть, а не закривались фразами про „русскість“, церков. віру і т. д., колиб сказали отверто, що їм ходить о знищенє языка, котрим нарід говорить і недопущенє його до культури, що їм ходить о введенє москвофільської приступної лише для „панів“, котрої народ не розуміє і ніколи розуміти не буде, — а тим самим о культурне упослідженє і полишенє в темноті цілих мас народу, колиб сказали отверто, що любов до церкви і поважанє до духовенства мають вони лиш там, де духовенство при помочи церкви ширить рускофільство і утримує темноту — а против „попиків-українчиків“, звиваєсь отверто нарід до чинних зневаг, — колиб відкрили свій шелем і дали побачити народowi, як вони по правді виглядають, тоді відступили-б їх відразу всі їх найгорячіші прихильники серед народа, так як відступають їх ті, котрі прозрівши самі доходить до пізнання правди, до пізнання „чия на них шкура“. Так само має ся річ і з тактикою москвофілів. Обкидуване болотом люті первородної заслуги, прегрчуване фактів, лож, клевета, використовує темноту, — се була тактика москвофілів при теперішній виборчій акції в Галичині.

Брехню — далеко не зайдем! — говорить наш нарід. Не займали нею далеко і москвофіли! Їх етика пімстилась на них самих тяжко і болучо.

Присуд, який видав руський нарід своїми голосами, був рівночасно присудом трибуналу правди і етики, котра заговорила устами народа.

Перше свободне слово народа, перші вибори на основах загально голосованя зготовили триумф ширій народній українській ідеї, а присуд смерті — москвофільству.

Головою руського клубу, стане п. Юліян Романчук а його заступниками п. п. Олесницький і Василько. Оба руські соціялісти, Остапчук і Вітик, вправді вступають до соціально-демократичного стороництва, але рівночасно будуть належати і до руського клубу. Руський клуб буде правдоподібно називати ся в парламенті „український клуб“ для зазначення єдності з бувшим українським клубом в державній думі в Петербурзі. Се одинока раціональна назва, бо тоді змусити ся москвофілів раз на все сказати останнє слово: або причисляють себе до українського народа, або до російського, якого в Галичині мена. Розуміть ся, що для москвофілів буде дуже трудно рішити ся, бо як признають ся до українського народа, тоді нема рації існуваня москвофільській партії, а як не признають ся до українського народа, тоді тратають весь ґрунт під ногами, бо російського народа в відевськім парламенті ніхто не буде заступати і виборці раз на все відпекають ся своїх послів і більше їх не виберуть. Як між вибраними послами буде більше рішучости, тоді вони повинні раз на все задєдувати сю справу, а тим самим існуванє москвофільської партії.

Справедливо одже можемо святкувати враз із нашими братами в Галичині велику побіду...

Нехай-же ся побіда загрєє і нас до боротьби і як прийде день останньої побіди, прихід великого свята визволеня щоб і нас застав він гідними його зустрічати.

Розв'язанє Думи.

Дня 14-ого с. м. на засіданю Думи в Петербурзі зажадав пре-

мієр-міністер Столиппін іменем уряду арештованя 16 послів соціялістів, між якими провідників партії: князя Зеретеллі-ого, посла А. Алексєєвського, Солликова, Капатідзога і Озоля. Їх обжаловувало, що они звязали ся у тайне товариство, яке мало на цілі викликати збройне повстанє, здетронізованє царя та заведенє у Росії републіки; на перте своїх виводів уряд не був в спроможі навести ніяких доказів.

Се обжалованє і жаданє видачі послів було лише покривкою, під яку заховав ся уряд, щоб мати яку-так оправдуючу причину до розв'язаня Думи. Правительство знало, що Дума на таке упідляюче їю жаданє не згодить ся, що і дійсно наступило. Конст. дем. посол Родичев заявив, що се жаданє правительства, є крайньою обидою достоїнства народнього заступництва і Дума величезною більшостию голосів відкинула се жаданє уряду.

В. відповідь на се дня 16-ого ранком появил ся указ підписаний царем і Столиппіном про розв'язанє Думи.

Сейчас телеграфічно видано приказ усім губернаторам найменчі обяви недоволення та революційного руху на провінції здавлювати силою в самих початках.

О 6-ій годині ранком відділи піших салдатів обсадили таврійську палату, де відбували ся засіданя Думи; столики послів опечатано а указ про розв'язанє Думи прибито на дверях.

Як говорять, що розв'язанє Думи було порішенє еще тоді, коли ся супротивила ся осудити політичні морди. Ждано лишень на догідну хвилю. Що розв'язанє Думи було уже давно порішенє, бачить ся з того, що указ про розв'язанє є датований з Царського села, одже що найменше 14 днів заким його оголошено. Рівнож і випрацьованє урядового оголошеня про нову ординацію виборчу, яке обіймає 24 шпалт друкую мусліо забрати досить часу.

Нове право виборче в значній мірі ограничує число не російських депутатів у Думу. І так пр. Кавказови признано 10 місто дотеперішних 25, Полякам 12 місто 37 депутатів і т. д. По містах поділено виборців після маєткових клас. Через нову виборчу ординацію головною силою в Думі будуть багаті. Число міст, яким признано право на заступництво в Думі знижено з 24 на 6. Селяни у всіх провінціях страшили право на самостійне заступництво в Думі і число селянських виборців дуже обокресно. Один з уступів нової ординації виборчої дає міністрови справ внутрішніх властей в яким небудь виборчій дістрікті після своєї гадки ділити виборців після національностей, стану маєткового і т. д., що — річ зовсім природна — підчас виборів дає урядови неограничену власть кермувати виборами після своєї вподоби.

Розв'язанє Думи усякого, хто лиш трохи стежив за ходом політичних подій у Росії, зовсім не здивує. І у Росії рівнож усі від давна були пригтовані на щось подібного. Однак сама безпосередня причина, що після правительственного комунікату мала стати поводом розв'язаня Думи є впрост безлична, та проймає усяку, хотийби навіть і найприхильнішу для уряду російського людину таким обридженем до царського режиму, що дійсно годі знати: чи жаліти над його безглуздом заоріспленем чи сміяти ся із його глупоти. Як що форма після якої наступило розв'язанє Думи була брутальна та до смішности нескладна, так знов саме розв'язанє було подоптанєм усіх принципіальних понять права

справедливости. „Богато читачів царського маніфесту (про розв'язанє Думи) — говорить одна денєна — попросту не кажучи ні слова спльовують з погордою“. І дійсно плуєнє, се є одинока гідна відповідь. Колиб був цар зовсім отверто проголосив, що олія бере у свої руки деспотичну власть, позаяк Росія не досрла для конституції, то се булоб еще до витовкованя. Бувби се учинок, вправді безправний, нелегальний, брутальний, однак до витовкуваня, лютичній і гідній наслідника Петра, якого Великим величають. Але проба мотивувати розв'язанє Думи цілим рядом ідіотичних аргументів, з яких кожний з осіб є полчином здоровому розумови, з яких кожний опирає ся на фальшованю фактів, або безличній брехні, та один противоричить другому — то се щось так низьке і гідке, що хибало мусить ся се уважати доказом цілковитого заумираня мозгових слоів у його авторів. Бо кождо вони думають сим замилити? Люд російський зовсім певно що ні. Се лиш треба уважати свідощтвом боязливої безличности уряду: боягузтва, бо він боїть ся отверто показати світові своє лице, безличности, позаяк має відвагу гадати, що цивілізований світ повірить у його наївні мозгові елюкубрації.

Новою виборчою ординацією задумує уряд під назвою „представителів народу“ сотворити повільний для своїх цілей і забаганок парламент, сотворити Думу чорносотенців, льюкаів і рабів. Помпнаючи уже се, що в виду пануючих тепер течій і відносин у Росії переведенє сего є немислимо тяжкою річю насуває ся еще питанє: яка з того виийде для уряду користь? З такою Думою, чи зовсім без Думи уряд усе селянство так чи сяк буде мав проти себе; корупція чиновництва буде на дальше така сама, позаяк вона є зовсім логічним і натуральним витвором такого як тепер є режиму, а се і на дальше буде причиною загального недоволення. Припустім, що правительство при помочи мільонів селянства змогло здавити рух мійського пролетаряту — то і се не довело до ніяких путніх результатів, позаяк нема средств се селянство вдолити. Лишає ся війско. Загально говорять, що колиб уряд не полягав на вірність армії, не мавби відваги до проведення так ризиковного кроку, як розпуск Думи. Однак ми про вірність сего війска чуємо що дня зовсім противне. І дійсно в останнім кроці уряду бачить ся усе — крім льюгіки.

Які будуть безпосередні наслідки сеї нової провокації уряду нинька по сій стороні океану ні одна людина не є в спроможі відгадати. Минувшиша научила нас, що події у Росії наперед суть не до обчисленя. Жалітиб однак дуже, колиб появили ся поодинокі місцевостях та центрах відірвані вибухи. Бо се є зовсім певною річю, що на таке уряд російський є знаменито пригтований. А що се дійсно так є, то видко із сього, що завдалегідь уже уряд поарештував провідників війскових організацій у Чорноморській флотії, чим на якийсь час виврав єї оружє з рук. Чи революціонери були в силі сотворити яку одноцілну організацію, якаб змогла станути однодушно та планово до отвертої боротьби з урядом, про се ніхто не знає... Се є тайна будучности. Се одно лиш можна на певно припускати, що олія підє страшний терор з долини, який останніми часами був зовсім змалів. А се з цілком природних причин. Терор може удержати ся лишень тоді, коли веде ся його на велику скалю, коли більша часть населеня йому спочуває, коли

його речники уважають ся апостолами волі і свободи і яко такі усюди стрічають у населеня піддержку, захист і охорону. Як довго радила Дума, то сего не було. Великі маси людю поклали усі свої надії на Думу та уважали всякий акт терору яко шкідливий єї існуваню. Днес, по розв'язаню Думи, усякий переконав ся, що терор став олія одиноким оружєм та одиноким способом вибореня для Росії волі. Навіть найбільше примирених судьба другої Думи переконала, що лиш силою, насильством, насильством, терором терор мож боротьби. І судячи з цілого ходу подій одинокий терор революціонерів показує ся під нинішню хвилю найпрактичнішим средством дальшої борби. Його розвиненю днес більше як коли сприяють обставини. Усяка більшечин менше важна людина царського уряду мусить про се тямити, що не минути єї своєї судьби. А на першому місці цар Бо він не лишень через своє становище, але і через прикмети свого характеру: нікчемної, боязливої скотини став одним з головних винувників.

Отсе булаб теорія терору. Лиш в сей спосіб можна має вона оправданє. А гадає ся, що по причині розв'язаня сеї другої Думи і у великанської більшости населеня російської імперії панують такі самі погляди.

Море крови олія обгарить Росію. Селяни, яких голод ні перша ні друга Дума не були в силі заспокоїти олія встануть у мордах і пожежах будуть гадати до себе ратунку. Що соціалістичні організації по містах також не будуть сидіти з заложеними руками, про се нема сумніву. Неросійські народи, яких представництво у новій Думі в неможливий спосіб зменчено рівнож не полишають ся рівнодушними. До краю зреволюціонізована Фінляндія, яка могла існувати лиш тоді, як що подібний елемент мав гору також і в російській Думі рівнож спокійно не буде сидіти...

Важка хиара повисла над державою „миролюбивою“ батюшки...

З рєнтою рішачий голос Росії тепер олія забере — бомба.

Оголошенє.

Братство сьв. Володимирів в 158 в Нью Кенсингтон, Па., подає до загальної відомости, що до уряду Братства увійшли: Василь Калиновський, предсідатель, Юрій Мипталь місто-предсідатель, Петро Кузьмиха секретар, Евстахий Чемерда заст. секр., Василь Кузьмиха касієр, Панько Хруник заст. касієр, опікуни хорх: Михайл Пилипчик, Антіп Филипчик, дверник Стефан Навроцький. Мітинги відбувають ся в другу неділю по першій в галі пана Андрея Фиса о другій годині по полудні. Котрий з членів не явить ся заплатити кару після статутів. Братство буде приймати членів лише молодих, здорових та характерних.

Петро Кузьмиха, секр.

Повідомленє.

Бр. сьв. о. Ник. в Пітсбург, Па від. 53 подає до загальної відомости, що кожний член брацтва має явити ся дня 7-го юлія с. р. о годині 7½ рано в шапці уніформовій, білих рукавичках і відзнаці в галі „Просвіта“ на 7 ули. Невиявивши ся платити 1 дол. каря. З плизів, хто мусить платити тикет більше як 50 цнт. не підпадає карі в разі несприятливости.

Котрий з членів не має шапки, має зголосити ся до предсідателя бр.

Хто не віддав еще старої грамоти нехай принесе єю на мітинг дня 14-го юнія с. р. або зашле поштою до предс.

Н. Войтович, предс.,
704 Sarah St.
S. S. Pittsburg, Pa.

На еміграційний Дім в бали в Нью Бритейн, Конн. за почином І. Парияка жертвували слідуючі: по 50 цнт.: І. Парияк, І. Нецьо, Д. Демьянович, І. Костанкович; по 25 цнт.: В. Грабський, М. Копча, П. Старонкович, О. Ксеніч, І. Барна, Н. Тамашчик, М. Павелчак і М. Бобик. Разом \$4.25

Потреба 100 майнерів.

Жонаті маюг першенство.

Платня 55 до 65 центів від карі.

Добрий майнер повинен надавати 6 до 8 кар денно.

Знанє англійської мови не конче потрібне.

Виплата раз на місяць.

Рент для самотних \$2.00 за одну унемебльовану комнату, борд від 12 до 18 долярів на місяць.

Доми для родин заосмотрєні в воду і електричне освєтленє по приступних цінах.

Компанійний стор продає всякі потрібні до життя річі.

Майни нові, доперва почивають роботу.

Немаючим гроший на дорєгу, ксм танія готова прислати тикет, якого ціну мусять звернути в протягу двох або трох місяців.

Голоситись на адресу:

Dr. N. I. ARDAN, Keokee, Lee Co. Va.

8 ДЕННИЙ ГОДИННИК.

НЕМНОГО З ВАС МАЮТЬ ТАКИЙ ГОДИННИК ЯК СЕЙ.

Нр. 16, ві сталевим верхом, осередком, о 11 камінях, в якім мож: ви бачити, накручування і регулювання в гори, в гарний циферблатом і сказівками. Годинник сей іде цілий тиждень без накручування. Сей годинник є знаменитий під кожним оглядом і гарантований на 15 літ. Всюди по склепах продають єго за \$14.50. Ми хочем, аби ви поручили нас товар вашим приятелям, ели ви в него вдоволені. Замотє сей \$14.50 годинник сейчас, а ми пішлем вам також 2 дол. позволюваний ланцюшок даром. За сей годинник і ланцюшок \$5.90. разом порухом вам лише \$5.90.

Все що потребуєте зробити, се написати ваше ім'я і офіс докладно, сказати о годинник No. 32, післати нам 15 центів в марках поштових в листі а ми пішлем вам годинник і ланцюшок до вашого найближшого експресового офісу, де можете оглянути річ перед платою. Бєли думаєте, що годинник і ланцюшок післати вам варта \$16.50, тоді заплатіть експресу \$5.75. Памятайте, що ви не тратите нічого, а отенюєте рєшту сеє \$5.75, го, бо ми звертаємо гроші кождому хто невдоволений.

Адреса:
GREAT EASTERN WATCH COMPANY Dept. 51
190 West Broadway, New York, N. Y.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:

о. Стефан Макар, phone 46-12
11 May St., Ansonia, Conn.Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1906—1908.

Предоїдатель:

Бонетантин Киріа,
140 Essex St., Jersey City, N.J.

Місто-предоїдатель:

Іван Парилек, Terryville, Conn.

Касієр:

Алексій Шарпона,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:

Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:

Теодозій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:

Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніа, Lansford, Pa.
Михайло Бела, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Подивка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія.

о. Л. Левицький, Shenandoah, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
О. Калакуца, Jessup, Pa.

Головний організатор:

Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — одінока русько-народна організація в Америці.

Приймає членів від 1 року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа \$1000.00,

Посмертне за жінку \$400.00,

Посмертне за діти від 15.00 до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей

ніг або рук \$1000.00,

б) одної руки, ноги або ока \$200.00.

Служба отці родини в шпиталі

божевільних, Союз платить що

року родні \$150.00.

Хто хоче вступити до

Союзу, мусить вписатись

також до братства, яке на-

лежить до Союзу.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожне братство належить до „Союза“, повинно мати отці книжки:

1) Книжку членів (іменослов).

2) Книжку місячних складок.

3) Книжку касову і протеколову.

На сі книжки повинно кожне

братство заслати 5 доларів до

каси „Союза“.

Оголошене

до всіх місцевих Секретарів і членів Р. Н. Союзу в Америці.

III.

Отсим повідомляю Вас, що

дня 25-го Мая 1907 розіслались

до кожного відділу після того

скільки там є членів. Ті блан-

кетні повинні члени як найскор-

ше повинніти і разом зі стари-

ми грамотами прислати до Го-

ловного Уряду Союзу. Скоро

лиш котре братство надішле ви-

повнені бланкетні і грамоти всіх

своїх членів, сейчас вишлемо е-

му нові грамоти.

Прощу також всіх пп. Секрет-

рів, щоби старалися виповнити

всі бланкетні докладно. Кожний

член має подати: своє ім'я і про-

звище, де мешкає, котрео брат-

ства єсть членом, котрео відді-

лу, число своєї старої грамоти і

має означити виразно на кого

записує своє посмертне. При за-

писуванню посмертного має кож-

дий член подати імена і прозви-

ска осіб на котр х записує по-

смертне і означити яка се його ро-

дина. Не вистарчить написати

прим. що „посмертне записує

ма родичів! або на „братів і се-

стри!“, але треба також подати

їх імена. Кожний член має ся

підписати сам-власноручно, а

коли член не вміє писати, то не-

хай зробить хрестик, а его під-

пише хто другий; той хто его

підпише нехай також підпише

і своє ім'я в доказ того, що він

его підписав. Всі бланкетні, ко-

трі не будуть правильно випов-

нені, звернемо назад до попра-

ви. Члени котрі приступили піз-

ніше як 1-го Марця 1907 року

не потребують виповнювати

бланкетів.

Єслиби котрий відділ з якої

небудь причини не дістав блан-

кетів, прошу мене о тім сейчас

повідомити.

Разом з бланкетами розісла-

лисьмо також і нові декларації.

Прощу пп. Секретарів, старих

декларацій більше не уживати,

лише тих, котрі тепер відібрали.

При писанню декларацій для

нововступаючих членів треба

держуватись також повизшого

правила і також подавати до-

кладний адрес члена по англій-

ски, так щоб на сей адрес можна

новому членови посилати орган

Свідки:

Юрій Пучан,

Михайло Мадега

Від місцевого Уряду Руського

Народного Союзу в Америці.

Відділ (число) 61.

Андро Шеремета, предс.,

Андро Чінгелі, секр.

Рух

в відділах Р. Н. Союзу.

Оголошене.

Братство сьв. І. Хрест., від. 18

в Seymour, Conn. подає до за-

гальної відомості, що мітинг, на

яким має вибрати ся новий уряд

відбуде ся дня 29-го юнія с. р.

Неприбувший член заплатит

50 цнт. а урядник ідол. кари.

Через місяць юній і юлій вступ-

не знижене. Приймає ся нових

членів від 16 до 30 літ без вступ-

ного, від 30 до 40 літ за половину

вступного. Вступне до Р. Н. Со-

юзу після статутів.

Адр.: Box 95, Seymour, Conn.

П. Ленко, предс.,

І. Горбаль, кас.,

В. Вани, секр.

Оголошене.

Братство Успенія Пресвь. Бо-

городиці, від. 33 в Нортгемптон,

Па. звиває усіх членів Р. Н. Со-

юзу, що належать до сего бра-

тва, аби безумовно явили ся на

мітинг дня 23-го юнія 1907 о 1-й

годині по пол. зі старими своїми

грамотами. Буде роздавати ся

нові грамоти. Члени позамісцеві

в разі перешкоди мають сейчас

прислати свої старі грамоти

враз з поданем докладної своєї

адреси на руки секретаря бра-

тва.

Mich. Petryk,
Box 48, Northampton, Pa.

Оголошене.

Братство сьв. Елени в Ансонії,

Конн. повідомляє всіх своїх

членків, що річний мітинг від-

буде ся в неділю дня 23-го Чер-

вня 1907 р. пополудни о 4-й

год. в церковній салі на May

St. в слідуєчій порядку:

Справоздане старого уряду з

діяльності за минулий рік і

вибір нового уряду. Котре з

членків без важної причини

не явить ся на мітинг заплатит

ухвалену кару.

Т. Качмар, предс.,

А. Гур, кас.,

Е. Герич, секр. 24—25

Оголошене.

Братство сьв. Ал. П. і П. від.

6, в Бравнсвіл, Па. подає до ві-

домості, що піврічний мітинг

відбуде ся дня 23-го юнія с. р.

На порядку деннім справозда-

не касове. Рівнож звиває ся,

щоб усі члени Р. Н. Союзу по-

принесли зі собою свої грамо-

ти. Хто не прибуде на мітинг

заплатит 1 дол. а прибувший в

нетверезім стані 2 дол. кари.

М. Бенга, предс.,

І. Петришко, секр.

Оголошене.

Товариство „Любов“ в Нью-

арку відділ ч. 112. подає до за-

гальної відомості всім членам,

що місячний мітинг відбуде ся

дня 6-го липня 1907 точно о год.

8-й вечер під ч. 6 Charlton St.

На тім мітингу буде вибрати

ся нових урядників. На мітинг

безумовно мусить явити ся

кождий член. Хто з членів не

явить ся підлягає карі 50 центів.

За уряд Товариства:

І. Новіцкий, предс.,

Д. Гриців, кас.,

Г. Бойкевич, секр.

Оголошене.

Бр. сьв. Ілії Пр., від. 28 в Ма-

ганок Плейн, Па. подає до при-

кладної відомості що брацкі мі-

тинги відбувають ся другої не-

ділі по першім о 2-й год. по по-

лудни в рускій шкільній гали.

Хто не явить ся на мітингу за-

платит 50 цнт. кари.

І. Яцила, предс.,

І. Стець, кас.,

І. Пустельник, секр.

Повідомлене!

Члени Бр. сьв. Івана Хрести-

теля відд. 96 в Пітсбург, Па. ма-

ють явити ся на мітингу дня 23-

го червня с. р. Єслиб котрий не

явив ся буде караний на 50 цнт.

а урядник і дол.

1) На мітингу буде роздава-

ти ся статуті братства, 2) кож-

дий член має принести свою

грамоту, а дістане нову.

Повідомляє ся zarazом що по-

св'ячене нашого прапора відбу-

де ся 7-го липня і кождий член

має явити ся згаданого дня о

8 год. рано в шапці і з відзна-

кою в гали „Просвіта“. По по-

св'яченню прапора всі члени

Братства будуть відфотографо-

вані.

За уряд ратства:

Ізидор Костюк, секр.

Оголошене

Товариство „Запорожка Січ“

в Нью-Йорку, відд. 117 вибрало

слідуєчий уряд на рік 1907—8:

П. Ярема, предс., М. Ганачів-

ський заст. предс., А. Цурков-

ський секр., Ф. Підгірний секр.

фінанс., І. Ганачівський касієр,

Островський заст. кас., І. Пав-

ловський і М. Сербеньський кон-

трольори, Яворський і Дашкевич

тростієри, і Ю. Кароль дверник.

П. Ярема, пресс.,

А. Цурковский, секр.

Оголошене.

Дня 4-го Липня 1907 відбуде

ся в Микісракс, Па. в гали Гу-

берта по іч рускої церкви Вели-

кий Парафіяльний Баль.

Початок о 3-й годині з полуд-

ня. Тикет 50 центів. Чистий до-

хід з балю призначений на цер-

ков Пречистої Диви Марії в Мі-

кисракс, Па.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

як пошукування знакомих, оголо-

шення балів, представлень, сход-

ин і т. п. друкуємо в „Свободі“

по ціні одного цента від слова

за оден раз. Гроші треба приси-

лати наперед.

Оголошене.

Комітет парохіяльний гр. кат.

церкви в Ньюарку, Н. Дж. по-

становив урядити дня 29-го чер-

вня с. р. на дохід церкви

Перший великий Баль

в Нью Сенчури гол на розі

15-ої і Морріс Ав., на котрий

запрашає всіх добрих християн.

Початок о год. 5-й вечером.

На балю відбуде ся також фан-

това лютерія. Ласкаві датки

просить ся надсилати на руки

касiera Т. Грицей, 24 Белмонт

Ав. в Ньюарку, Н. Дж.

За комітет:

Д. Мних, предс.,

Т. Грицей, кас.,

Гр. Генда, секр.

Де є

Максим Трояновський, походя-

чий з села Кияшного, пов. Ся-

нік, Галичина. Хто-б знав що

про него або він сам, нехай пи-

ше на адресу:

Jacko Trojanowsky,

—25 Heckscherville, Pa.

Шукає місця

учитель народний, з офіцерским

іспитом, грає на скрипці, гітарі,

мандоліні, уміє вести хор.

Адресувати:

T. Serbenskyj,

c/o Chodkiewicz

1134—6 W'way

Buffalo, N. Y.

Адресар Братств Р. Н. Союзу.

Если кто найдет похищенную в адресари своего братства, нехай сейчас повідомить про се редакцію.

Від. 1. Братство сьв. Андрея в Шамокін, Па. Семан Хорошак секретар, 605 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.

Від. 2. Бр. сьв. Дмитрія в Мт. Кармель, Па. Д. Коропчак, пред., В. Карляк, кас., І. Воргач, секр. Мітинги по 15-тим Адр. І. Worhacz, 422 N. Maple Str. Mt. Carmel, Pa.

Від. 3. Бр. сьв. І. Хр. в Оліфант, Па. Ю. Хилляк, пред., Т. Хома, кас., О. Ковтко, секр. Адр. О. Kowtko, Olyphant, Pa.

Від. 4. Р. Н. С. в Джерзі Ситі, Н. Дж. М. Пупчик, пред., К. Куріла, кас., Г. Підліпчак, секр. Мітинги по 10-ім в неділю в галі Голода, 38 Greene Str. Адр. Н. Pidlypczak, 134 Morris Str.

Від. 5. Братство сьв. Петра і Павла в Мт. Кармель, Па. А. Мільо, пред., М. Болтуя, кас., І. Дзятко, секр. Мітинги відбуваються в кожну неділю по 15-ім. Адреса братства: John Jatko, 123 Walnut St., Mount Carmel, Pa.

Від. 6. Бр. Ап. П. і П. в Бравн-світ, Па. М. Бенча, пред., Ф. Схояра, кас., І. Петришко, секр. Мітинги в четверту неділю місяця. Адр.: J. Petryszko, Box 118, West Brownsville, Pa.

Від. 7. Бр. Пресв. Богор. в Мекаду, Па. А. Капітула, пред., А. Янкевич, кас., Ст. Поступак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-шій. Адр.: Stephen Postupak, Box 68, McAdoo, Pa.

Від. 8. Братство сьв. Арх. Михайла в Елмайра Гайтс, Н. Й. Михайло Калінич, пред., Козьма Мовчан, кас., Ів. Тарбай, секр. Мітинги відбуваються по 20-ім о 1-й годині по полудні в галі під церквою. Адреса: John Tarbay, 3041 Horsheads Boulevard, Elmira Heights, N. Y.

Від. 9. Бр. Пр. Богор. в Ст. Клейр Па. К. Стець пред., Д. Ядловський, кас., Р. Феценко, секр. Адр.: K. Fecenko, Box 290, St. Clair, Pa.

Від. 10. Братство сьв. Ап. Петра і Павла в Ансонії, Конн. Я. Качмар, пред., П. Ромцьо, кас., Т. Пелех, секр. Мітинги відбуваються в останню суботу місяця о год. 7-ій ввечері. Адреса братства: T. P. P. lech, Box 228, Derby, Conn.

Від. 11. Бр. сьв. Ів. Хр. в Ватербері, Конн. І. Констанкевич, пред., М. Душканіч, кас., Л. Павелчак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-шій. Адр.: L. Pawelczak, 210 Bishop St., Waterbury, Conn.

Від. 12. Бр. сьв. Андрея в Йонкерс, Н. Й. Н. Дурняк, пред., С. Радко, кас., А. Телер, секр. Міт. по 3-тій неділі. Адр.: A. Teler, 46 Washington St.

Від. 13. Бр. О. Николая в Трой, Н. Й. Ф. Телер, секр. Адр.: F. Teler, c/o Malleable Iron Co. Watervliet, N. Y. Міт. в 3 неділю місяця.

Від. 14. Бр. сьв. Арх. Михайла в Сент Луїс, Мо. Мих. Ридзик, пред., Олександр Валевський, кас., Гриць Копча, секр. Адреса: Gregory Korch, 173 St. George St., St. Louis, Mo.

Від. 15. Бр. сьв. І. Хр. в Бофало, Н. Й. Н. Середняк, пред., Д. Мидзян, кас., Ф. Зятік, секр. Міт. по 9-тій в неділю. Адр.: F. Ziatyk, 43 Churchill St.

Від. 16. Бр. Пр. Бог. в Ленсфорд, Па. І. Полянський, пред., С. Скарлош, кас., Л. Моніта, секр. Адр.: Leo Monita, Box 65 Coal Dale, Pa.

Від. 17. Бр. Пр. Бог. в Вест Павеліт, Вт. В. Плішка, пред., Г. Смерідко, кас., М. Куленіч, секр. Мітинги по третій неділі. Адр.: M. Kulepuz, Box 87, West Pawlet, Vt.

Від. 18. Братство сьв. Івана Хрестителя в Сімор, Конн. Петро Ленко, пред., Ірон Горбаль, кас., В. Д. Ванн, секр. Мітинги відбуваються в останню суботу кожного місяця о 7 1/2 год. ввечері. Адреса: W. D. Wann, Box 95, Seymour, Conn.

Від. 19. Бр. сьв. Вас. Вел. в Прайсбург, Па. Ю. Фалат, пред., С. Турок, кас., С. Сисак, секр. Мітинги першої неділі по 15-тим в рускій школі. Адр.: S. Sysak, Box 220, Priceburg, Pa.

Від. 20. Бр. Петра і Павла в Джесеп, Па. І. Сенко, секр., Адр.: I. Senko, Jessup, Pa.

Від. 21. Бр. сьв. Метд. в Мейфілд, Па. Петро Сабат, пред., Адр.: P. Sabat, Box 65, Митинги кожної 3-тій неділі по 1-шій в паравіанській галі.

Від. 22. Бр. сьв. Николая в Мелаві, Па. І. Гурес, пред., І.

Роман, кас., Л. Іванчин, секр. Міт. 3-тій неділі в місяці. Адр.: L. Iwanchin, Box 63, Manown, Pa.

Від. 23. Бр. Арх. Мих. в Гомстед, Па. П. Феш, пред., І. Чупінка, секр. Адр.: John Czupinka, 507 4-rd Ave., Homestead, Pa. Міт. в останню неділю місяця.

Від. 24. Бр. сьв. Йосифа, в Шамокін, Па. С. Крапіцак, пред., П. Беднарчик, кас., J. Pigo, секр. 1025 Race St. Shamokin, Pa. Міт. в словенській галі.

Від. 25. Братство сьв. Івана Хрестителя в Траверс, Па. А. Семаницкий, пред., Я. Юшак, касіер, М. Юшак, секр., Мітинги відбуваються в другу неділю по першій. Адреса братства: M. Juszczak, Box 251, Southwest, Pa. Westmoreland Co.

Від. 26. Бр. сьв. Благо. Пр. Бог. в Бел Вернон, Па. В. Ядловський, пред., Т. Фрицкий, кас. П. Грабана, секр. Міт. в неділю по 15-тим. Адр.: T. Frycki, Box 216, Pricedale, Pa.

Від. 27. Братство сьв. Петра і Павла в Глен Лайн, Па. Іван Маркович, пред., Данило Гарбера, кас., Лешко Фрицко, секретар. Мітинги відбуваються кожного місяця 16-го о год. 7-ій ввечері в школі під церквою. Адреса: A. Fryncko, Box 141, Glen Lyon, Pa.

Від. 28. Бр. сьв. Ілії Пр. Я. Яцила, пред., І. Стець, кас., І. Пустельник, секр. Міт. 2-гої неділі по 1-шій. Адр.: John Pustelnik, Box 4, Mahanoy Plane, Pa.

Від. 29. Пр. сьв. Спаса в Рон, Па. Т. Сторошка, пред., С. Далівський, кас., Т. Гулик, секр. Адр. T. Hulik, Rhone, Pa.

Від. 30. Бр. сьв. Ап. Андрея в Бреслау, Па. І. Гмитрик, пред., А. Скробала, кас., П. Ленко, секр. Міт. кожної 2-гої неділі по 1-шій. Адр.: Panko Lenko, 481 Plymouth Str., Breslau, Pa.

Від. 31. Бр. сьв. Мих. в Еліанор, Па. Ф. Валко, пред., І. Попівчак, кас., О. Бобалик, секр., Міт. кожної 2-гої неділі по 1-шій. Адр.: J. Bobalyk, Box 167, Eleanor, Pa.

Від. 32. Бр. сьв. П. і П. в Траверс, Па. І. Червінка, пред., В. Спірко, кас., І. Червінка, секр. Міт. кожної останньої неділі в місяці. Адр.: John Czerwinka, Box 7, Trauger, Pa.

Від. 33. Братство Успенія Пр. Богородиці в Нортгемптон, Па. Гаврило Онушак, пред., Мих. Чепеляк, кас., Мих. Петрич, секр. Мітинги в кожну четверту неділю місяця. Адр.: Michael Petrick, Box 48, Northampton, Pa.

Від. 34. М. Р. Н. С. Ст. Ставіські, секр. Адр.: St. Stawisky, Box 156, Rendham, Pa.

Від. 35. Братство убогих Сьвятелів в Витні, Па. Іван Солтишак, пред., Спирідон Горошак, кас., Петро Квочка, секр. Мітинги відбуваються кожного місяця в неділю по 15-ім. Адреса: Peter Kwoczka, Box 84, Whitney, Pa.

Від. 36. Бр. сьв. Ів. Хр. в Скатлейд, Па. П. Гула, пред., Н. Зарило, кас., Ст. Мілян, секр. Міт. кожної неділі по 15-тим в галі П. Куленіча, Адр.: St. Milan, Everson, Pa.

Від. 37. Бр. сьв. О. Ник. в Чісгольм, Мінн. П. Курочка, пред., О. Кур, кас., І. Лазорышак, секр. Міт. кожної неділі по 10-тим. Адр.: L. Lazoryshak, Box 262, Chisholm, Minn.

Від. 38. Братство сьв. О. Николая в Обору, Н. Й. М. Полянський, пред., І. Тиханіч, кас., М. Ротко, секретар. Мітинги відбуваються в кожній третій неділі по першій в салі під рускою церквою при Washington St. Адреса братства: T. Rotko, 29 Cross Str., Auburn, N. Y.

Від. 39. Братство сьв. Петра і Павла в Сиракуз, Н. Й. І. Пелі, пред., Т. Глива, кас., А. Варян, секр. Мітинги відбуваються в першу неділю місяця. Адреса братства: Andrew Wagian, 105 Ontario Str., Syracuse, N. Y.

Від. 40. Братство сьв. Ілії прор. в Скрентон, Па. Іван Лезінський, пред., Тимко Шеремета, кас., Демко Ленко, секр. Мітинги відбуваються в кожній четвертій неділі в церковній галі сьв. Івана Хрестителя. Адреса: Demko Lesko, 440 Alder St., Scranton, Pa.

Від. 41. Бр. сьв. Арх. Мих. в Вестморленд Сіті, Па. Ст. Темчишак, пред., І. Дзвизан, кас., Т. Глива, секр. Міт. в 1-шу неділю по 12-тим. Адр.: Theo. Nlywa, Box 265, Manog, Pa.

Від. 42. Бр. сьв. О. Николая в Пасейк, Н. Дж. Коєст.

Петрик, кас., Авт. Кузмиш, пред., Алекс. Хованець, секр. Мітинги відбуваються в другу неділі по першій. Адр.: A. Chownec, 211 3-rd St., Passaic, N. J.

Від. 43. Бр. сьв. Вас. в Сімсон, Па. Я. Гавран, пред., Г. Марчик, кас., Н. Бочнович, секр. Міт. по 15-тим. Адр.: N. Bocznowycz, Simpson, Pa. (Lack. Co.)

Від. 44. Бр. Пр. Богор. А. Троян, пред., А. Адам, кас., М. Ладика, секр. Мітинги в неділю по 15-тим під церквою. Адр. M. W. Ladyka, 332 S. Locust, St., Mt. Carmel, Pa.

Від. 45. Товариство "Любов" в Філадельфії, Па. Ів. Кречковський, пред., А. Вислоцкий, касіер, М. Поляк, секр. Мітинги відбуваються в третю неділю місяця під ч. 230 Pine Str. Адреса секретара: M. Pollak, 302 Delancey Str., Philadelphia, Pa.

Від. 46. Братство сьв. Петра і Павла в Плимат, Па. А. Канюк, пред., Ст. Гриняк, кас. і секр. Адреса: St. Hrynjak, 544 W. Main St., Plymouth, Pa.

Від. 47. Братство сьв. Петра і Павла в Ембридж, Па. П. Середницький, пред., Ф. Яромай, кас., І. Михалик, секр. Мітинги відбуваються в другу неділю по першій. Адреса братства: John Mychalik, Box 274, Ambridge, Pa.

Від. 48. Бр. сьв. Ів. Хр. в Міксіпорт, Па. Йосиф Станчак, секр., Мітинги в першу неділю по першій під церквою. Адр.: J. Stanczak, Box 353, McKeesport, Pa.

Від. 49. Бр. Родж. Пр. Бог. в Паветин, В. Ва. І. Гудак, пред., П. Лекерак, кас., Й. Братічак, секр. Міт. кожної 2-гої неділі під айриским костелом. Адр.: J. Braticzak, Box 32, Mayberry, W. Va.

Від. 50. Бр. сьв. Ів. Хр. в Діслодж, Мо. Т. Ревак, пред., І. Чорний, кас., Т. Мічик, секр. Адр.: Theo. Micik, Box 25, Desloge, Mo.

Від. 51. Братство сьв. Михайла в Ятесборо, Па. -В. Рейман, пред., О. Бодак, кас., Й. Лаба, секр. Мітинги в другу неділю по першій. Адр.: Joseph Laba, Box 56, Yatesboro, Pa.

Від. 52. Бр. сьв. Ів. Хр. в Голіюк, Мас. Мих. Беля, пред., І. Бабяк, кас., Ст. Ключка, секр. Мітинги відбуваються в першій неділі в місяці точно о 2-ій год. по обіді під ч. 629 на Summer St. в німецькій клубі. Адреса: St. John the Baptist Society, 13 South St., Holyoke, Mass.

Від. 53. Братство сьв. О. Николая в Пітсбург, Па. Н. Войтович, пред., М. Дмитрів, кас., Н. Пейко, секр. Мітинги відбуваються в другу неділю по першій в рускій галі при уліці 7-ій. Адреса братства: N. Pejko, 1111 Maryanne Str., S. S. Pittsburg, Pa.

Від. 54. Бр. сьв. Арх. Мих. в Тервелі, Конн. І. Парильяк, пред., М. Бобик, кас., Ю. Ціхон, секр. Міт. по другій неділі місяця. Адр.: Geo. Cichon, Box 495, Terryville, Conn.

Від. 55. Братство сьв. Петра і Павла в Карнегі, Па. Мак. Симочко, пред., Іван Адзіма, кас., Андрей Слабик, секр. Адреса: 210 Broadway St., Carnegie, Pa.

Від. 56. Бр. Пр. Бог. в Алегені, Па. П. Корневич, пред., П. Палица, кас., І. Бурка, секр. Мітинги кожної неділі по 1-шій. Адр.: John Burka, Ohio Valley Bank, Allegheny, Pa.

Від. 57. Бр. сьв. П. і П. в Корус Н. Й. Е. Мускаляк, пред., М. Майхрич, кас., Д. Мерена, секр. Міт. в галі Д. Мерени в 2-гу неділю по 1-шій. Адр.: D. Merena, 11 Oneida Str., Cohoes, N. Y.

Від. 58. Бр. сьв. Волод. в Реймі, Па. Ю. Баранюк, пред., В. Цап, кас., Й. Ялечко, секр. Міт. в кожну 2-гу неділю по 1-шій. Адр.: J. Jaleczko, Box 156, Ramey, Pa.

Від. 59. Бр. сьв. Ів. Хр. в Еверсон, Па. М. Тешнар, пред., А. Овад, кас., І. Фаріняк, секр. Міт. в першу неділю по 15-тим. Адр.: J. Faryniak, Box 21 Juniataville, Pa.

Від. 60. Бр. сьв. Анни в Балтімор, Мд. Л. Форгач, пред., А. Тирпак, кас., Ігнат Ладна, секр. Міт. в 2-гу неділю місяця. Адр.: Ihnat Ladna, 1605 Lancaster Str., Baltimore, Md.

Від. 61. Братство сьв. Ап. Петра і Павла в Донно, Па. А. Шеремета, пред., Ю. Петрик, кас., А. Чингель, секр. Мітинги відбуваються в другу неділю по першій в руско-словенській салі. Адреса братства:

Andrew Czingely, Box 222, Dunlo, Pa.

Від. 62. Бр. сьв. Ів. хр. в Моне-сен, Па. І. Копша, пред., Я. Цимбала, кас., Д. Федорчак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-шій в італійській галі на 3-ій стріті. Адр.: D. Fedorchak, 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa.

Від. 63. Бр. сьв. О. Ник. в Форд Сіті, Па. М. Гуменда, пред., М. Петрончак, кас., С. Баль, секр. Міт. в неділю по 15-тим. Адр.: S. Ball, Box 319, Ford City, Pa.

Від. 64. Бр. сьв. П. і П. в Грейде-тін, Па. В. Гандога, пред., І. Бистрицкий, кас., Іван Гандога, секр. Міт. 2-гої неділі по 1-шій. Адр.: John Handoga, Box 13, Gradatim, Pa.

Від. 65. Бр. сьв. Волод. в Елізабет, Н. Дж. М. Заканич, пред., Т. Федоп, кас., В. Левчик, секр. Міт. по першій в неділю. Адр.: W. Lewczyk, 48 Washington Av. Elizabeth, N. J.

Від. 66. Братство сьв. Андрея в Нью-Йорк, Н. Й. Данило Павлик, пред., Павло Зятік, кас., Андрей Павлик, секр. Мітинги місячні відбуваються в п'ятницю по десяти годині пів до восьмої в галі п. Міхалика, ч. 1341 Ave. A, в Нью-Йорку. Адр.: Paul Ziatyk, 515 E. 70th St., New York, N. Y.

Від. 67. Бр. сьв. Арх. Мих. в Ботлер, Па. Г. Павук, пред., І. Бунга, кас., Ю. Крапницький, секр. Міт. 3-тій неділі в місяці. Адр.: Julian Kranickij, Box 277, Butler, Pa.

Від. 68. Бр. М. Р. Н. С. в Ансонії, Конн. Мостовий Гриць, сек., Адр.: N. Mostowyj, 14 Jersey St., Ansonia, Conn.

Від. 69. Тов. "Зоря" в Нью-Йорку А. Корпан, пред., М. Мартинів, кас., Я. Ванцицкий, секр. Міт. кожної 4-тої суботи в місяці в Либетрі Гал, 257-63 E. Houston, St. N. Y. Адр.: J. Wanczyk, 641 E. 11-th St. New York.

Від. 70. Клуб пост. Русинів в Джерзі Сіті, Н. Дж. А. Сандоу, пред., І. Павелчак, кас., М. Келичава, секр. Міт. по 10-тим в п'ятницю. Адр.: M. Keleczawa, 140 Essex St., Jersey City, N. J.

Від. 71. Бр. сьв. Ів. Хр. в Франклін Форнес, Н. Дж. А. Цвайк, пред., М. Сабоць, кас., П. Данчевський, секр. Міт. другої неділі по першій. Адр.: P. Danczewsky, Box 115, Franklin Furnace, N. J.

Від. 72. Бр. сьв. Волод. в Алден Сте., Па. О. Рудавський, пред., Ю. Гавриляк, кас., Н. Галайда, секр. Міт. першої неділі місяця. Адр.: N. Halajda, Alden Sta., Pa. (Luzerny Co.)

Від. 73. Братство кн. Данила в Правідеас, Р. Ай. М. Борис, пред., Н. Стельмах, секр. Мітинги відбуваються в кожній третій неділі в місяці. Адреса братства: N. Stelmach, 32 Atwood St. (rear), Providence, R. I.

Від. 74. Бр. сьв. Юрія в Гренвіл, Н. Й. І. Мітруз, пред., Ю. Гавелка, кас., М. Демчик, секр. Адр.: M. Demczyk, Box 559, Granville, N. Y.

Від. 75. Бр. сьв. Волод. в Мт Кармель, Па. В. Карляк, пред., І. Воргач, кас., А. Грабський, секр. Міт. в неділю по 30-тим. Адр.: Alex Hrabski, 309 W. 2nd St., Mt. Carmel, Pa.

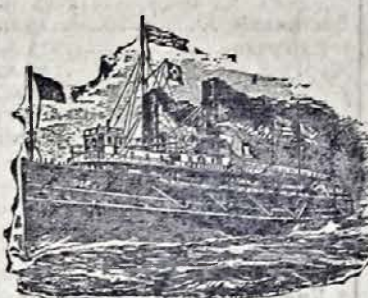
ЗАПЕРТЯ СЯ САМОГО СЕБЕ.

Підчас одного піру у одного дуже багатого чоловіка спостерегли присутні гості, що газда дому повздержував ся підчас їдді від найбагатіших і найлучших страв. Він побачив се та сказав з усміхом: "І я колись любив їсти та пити подібно як і ви, аж мій жолудок закликав: „Досить!“ І перестав і побачив: що жолудок усе дасть знати, коли він є переповнений, позаяк відкаже ся приймати багаті страви і тоді починає ся трагична апетит.

Тепер є, як се загально звісно, Трінера Американський Еліксир Гіркою вина, який у кождім случаю усуне всі долягливости. Він достатє жолудкови більше сил, приспішить травленє та очистить кров з зужитих частин. Уживайте сього натурального ліку з вина в усіх жолудкових забурєнях. Ліпшого ліку на жолудок зовсім нема. Дістати можна у всіх аптеках. Jos. Triner, 799 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

ЛИШ 25 ДОЛ. за шифарту з Юю Йорну до Роттердам, короблем пасажирским не робучим.
ДОРОГА ТРЕВАЄ ОНОЛО 10 ДЕНЬ.
Шифарту можете дістати в Рускім Іміграційнім Банку,
R. Imm. Exchange 181 E. 3d St., New York, N. Y.

Купуйте скоро заки ціна підскочить.

Перший Русский Банк
КАНЦЕЛЯРІЯ
Рільно-Іютаріальна
ПЕТРА ШЕВЧИКА
— В —
NIAGARA FALLS, N. Y.

Висилна грошей на цілу кулю земску під гваранцією. Гроші вістають вишлани найдальше до 14 днів.

Спродама шифарт на всі корабельні лінії.

Залагодженє справ війскових.

Вираблю повновласти, контракти купна і продажі.

Продама лотів, домів і фарм в Злучених Державах і Канаді на добрих у-слівях. Лоти від 150 до 2000 доларів.

Братя Русини! Не будьте лакомі на дурнички і дарунки різних про-дасців агентів, що обіцяють вам горя долини а ви за те мусите не раз до-рого заплацати. Удавайте в кожній справі до чоловіка чесного, що прова-дить свій інтерес вже більше 12 літ.

Філії Канцелярії: Box 164 Yatesboro Pa.; Box 96 Connorville, O.; 3827—4th Ave. Altoona, Pa.; 9 Rushton Place, Waterbury, Conn.

Всі листи адресуйте так:

PETER SZEWCZYK, 1223 E. FALLS ST., NIAGARA FALLS, N. Y.

23—

КУРЦІ!... Якого сорта тютюну курити? КУРЦІ!...

австрійський, боснійський, турецький чи російський тютюну?

Чи бажали-б Ви дістати сього тютюну також і тут в Злучених Держа-вах? У нас дістане те лише найлучші сорти тютюну і то такі сорти, що не ціпають в язик, від них не болить голова, не нищать ні грудий, ні жолудка, так як се спричиняють деякі сорти тютюну продавані американськими фабрикантами.

Як можна дармо дістати тютюну вартості \$2.00?

Ми задунали оголосити поміж Русинами в цілїх Злучених Державах, що тепер они мають нагоду курити знова свої улюблені сорти тютю-неві. Іменно подаємо до прилуїної відомости, що European Tobacco Company відчинила свій офіс в Нью-Йорку. Бєли замовите у нас на раз тютюну за \$5.00 (3 фунти) і надміните в своїм листі, що буде-те поручати наш тютюну — наколи він Вам буде смакувати — сво-ім приятелям, то ми числїти будемо за 3 фунти лише \$4.00. В та-кий спосіб Ви відпродучите тютюну Вашим знакомим вартості \$4.00 дуже легко можете полишити собі тютюну за \$2.00, який випадє Вам зовсім дармо. З тютюном дістане теж вказівки: наш цир-куляр преміюний, в якого довідаєте ся, яким чином, зовсім без коштів зможете дістати наш 14 кар. золотий годинник в ланцетком вартос-ті 25 дол. Посилайте 25 цент. в горя марками, а решту \$3.75 за-платите С. О. Д. на експресовій офісі. Наколи тютюну не в доводоби, то гроші авертає ся.

EUROPEAN TOBACCO COMPANY, 33 Leonard Street, Dept. 51, New York, N. Y.

ФАРМА НА ПРОДАЖ.

ю акрів поля, з того 6 акрів у-правного а 4 акри грубого ліса. Новий дїм зложений з 6 вели-ких комнат, 3 на горі, 3 в доли-ні, велика пивниця і баня, Оден-кінь, одна корова і всі дрібні рі-чї. Фарма віддалена о 2 милі від міста. Ціна 1500 доларів. Го-лоситесь до редакції „Свобо-ди.“

25—26

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50.000.00. Надлишка і нерозділені зиски \$93.000.00 Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулжил Кавіті.

Провадить загальний банковий бізнес. Видає міжнародні моні ордерн, драфти і персилає гро-ші до всіх частий свіята Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 літ і виносять тепер околo \$500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

—45—

ТАНІ ШИФАРТИ.

Ш

MERCHANTS NATIONAL BANK
Шенандоа, Па.
Капітал 100.000.00 дол.
Надвипишка 120.000.00 дол.
Депозити вище пів мільйона доларів.

Се є **NATIONAL BANK** чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередню контролю тогож уряду.

Є се одиникий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в яким міститься пошта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі доларів проценту своїм коштумерам, котрі мають в ній свої гроші.

Там розмовляють по руски.

Merchants National Bank
на розі улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офісі:
від 8 ої до 10-ої год. рано.
від 2 ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269—B

HOWARD ALBERT,
Аптекарь.
Продає всілякі ліки по найнижших цінах. Ліки Северп.
ЛАНСФОРД, ПА.

Harry E. Paul.
Робить камінні нагробники, хрести, пам'ятники.
Ріг Пайн і Марне' улиць,
ПОРТ НАРБОН, ПА.

ДОНТОР ШТАЙН.
Урадує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обіді,
7 до 9 вечер.

18 E. Oak St., Шенандоа, Па.

ДОКТОР ГРУДЕР.
Застати его можна в офісі від 8 до 9 рано,
1 до 3 по полудні, 7 до 9 вечер.

30 E. Lloyd St., Шенандоа, Па.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but you need to understand it, and you need to read **The International Socialist Review** A weekly newspaper for it or send 50 cents for a 6-month subscription and a copy of **Socialism and Farmers**. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
55 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Одинокий
русский адвокат і нотар
з Галичини
Др. Юліан Чупка.

Всі справи в судах і у скав'яв в повітах Люзерне і Лякаванна.

Всі справи судові, повновласти, контракти, справи військові в Галичині.
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
там де банк Неймета.

Приїжджає до Скрентон що Понеділка і Четверга о годині 6 вечером.

402 S. Washington Ave.,
Scranton, Pa.
там де банк Райхмана.

ВСІМ ЗВІСНИЙ
Готельник
Іван Воргач

СКЛЯНКИ у него як старокраєві коновки.

ПОСИЛАЄ гроші до краю скоро і безпечно.

422 N. Maple St.,
Mt. Carmel, Pa.

Варова брацкі, шашки, відомості, хоругви, уніформи.
Ціни ік і проби виваляе даром.

ST. HERMAN'S BENEVOLENT Society.
ORGANIZED FEBR. 1888
ROCHESTER, N.Y.

Можете писати до нас по руски, словенськи або польськи.
R. H. MORGAN, 13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

ЧИТАЙТЕ!

Спис книжок, які продаємо:

* Америка.....15 ц.	Народний рух австро-угорських Русинів.....15 ц.
* Ангел та пустельник і т. і. 15 ц.	Новий Завіт.....4 дол.
* Біблія Велика.....2 дол.	Образки і загадки.....10 ц.
* Борба клас і чому робітники організують ся.....15 ц.	Оповідання.....15 ц.
* В Старім і Новім краю.....25 ц.	Оповід. про заздрних богів.....10 ц.
* Гріхи мільйонерів і т. п. С. 7 15 ц.	Пестрі звуки.....75 ц.
* Дещо з історії православної місії в Америці.....10 ц.	Про відступників від рос. православ'я.....10 ц.
* Дещо про зв'язи.....30 ц.	* Про нутро землі.....25 ц.
* Дві левади і т. п. С. 5.....15 ц.	Підземні скарби.....25 ц.
* Дорога любови, то Вожа.....10 ц.	Нюкуса.....10 ц.
* Дорога С. 6.....15 ц.	Псалтир.....1 дол.
* Драгоманів.....15 ц.	Розмова Поляка, з Русиним.....10 ц.
* Емігрант.....15 ц.	Руско-англійський словар.....20 ц.
* Журавлі.....10 ц.	* Релігійні віровання старинних народів.....20 ц.
* Житє Ісуса Христа.....1.50 дол.	Смерть.....10 ц.
* Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державях.....15 ц.	* Стародавні казки та оповідання.....15 ц.
* За красою.....1 дол.	* Степові люде.....15 ц.
* Земельне питанє.....15 ц.	* Страйк.....20 ц.
* Зуб за зуб.....10 ц.	* Стрілий на смерть, робітнича драма.....15 ц.
* Казки про Жидів.....15 ц.	Унія в Америці.....20 ц.
* Історія Руси з образками.....10 ц.	* Хто з чого живе.....15 ц.
* Капітал і праця.....15 ц.	* Як то є люди на землі з 20 образками.....50 ц.
* Книжка Рахункова.....50 ц.	* Як мужик ходив до царя правди шукати.....15 ц.
* Марія.....10 ц.	* Через кордон.....15 ц.
* Многострадальний народ. огляд історії українського народу.....20 ц.	
* Навернений Грішник.....20 ц.	

Адрес треба всегда виписати англійськими буквами і то дуже виразно.

Swoboda, 184 Hudson St., New York

Хочете Поради, Інформації, Роботи?

Усе те дістанете безплатно
в Бюрі Славянського Іміграційного Тов.
Голоситесь лично на адресу:
SLAVONIC IMMIGRANT SOCIETY.
35 Broadway, 5th floor, New York City.

Всякого Рода Справи можете залагодити тільки через одиноку Руско-Народну Канцелярію в Виніпегу.

Пишіть або удавайте ся лично на адресу:
RUSKA KANCELARYJA
Room 1, 530 1/2 Main St., Winnipeg, Man., Canada.
Телефон 799.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ВАРИТЬ ЛИВО НА КРАСВИЙ СПОСІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по-Голова від него
коштує сего лива, ніколи не болить,
то иншого вже не боєсть здорове і
буде пити. поживне.

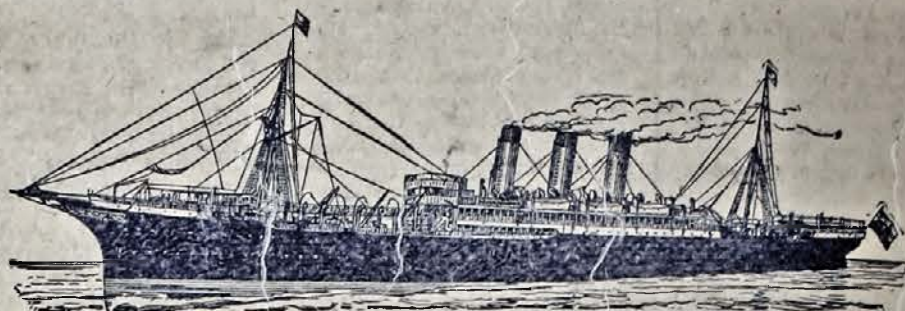
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 4333.
NIGHT CALL 4854.

БАНК РУСКИХ ЕМИГРАНТІВ

Зайнкорпорований в Стейті Ю Йорк. Капітал 10.000.00 дол.

181 E. 3-d St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує спідуючі справи:

- 1) Пересилає гроші до всіх країв і держав світа по цінах можливо найтапших і як найкорше.
- 2) Продає шифкарти на різні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Нью Йорку.
- 3) Виробляє повновласти, контракти купна і продажі заосмотрені підписом конзуля; перепроводжує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалі перепроводжує всякі інші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи вісних старокраєвих нотарів і адвокатів.
- 4) Полагоджує справи військові, як: увільненє від асентирунку, військової контролі, увільненє від вправ і т. п.
- 5) Вирабляє нашпорти для ситизенів виїзжаючих до краю.
- 6) Дає поради в процесах против компаній в разі каліцтва, смерті, несплаченє пейди і в других правних американських справах.
- 7) Мінєє гроші — старокраєві на американські і американські на краєві після біжучого курсу.

Крім сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїджають до Нью Йорку а не суть ознакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американських і краєвих банків.

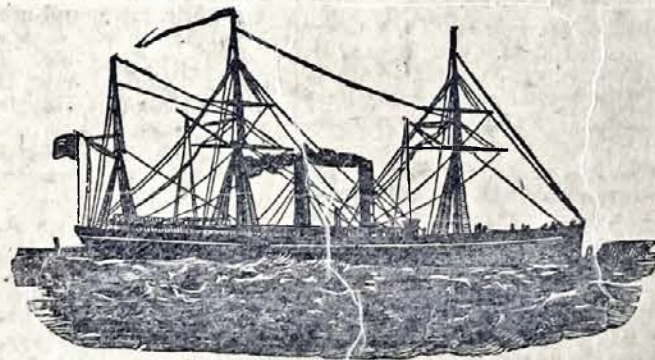
Десата часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Еміграційний Дім в Америці.

З поважанєм

Дирекція: Яв. Ардан. гол. С. Ябловский. кас. А. Савка. секр.

Адрес: Ruth. Immigrant Exchange
181 E. 3 St., New York, N. Y.

Перший Руско-Словенсько-Польський БАНКИР ІНОТАР ПУБЛИЧНИЙ

затверджений через
Губернатора стейту
виконує різні спра-
ви з помочию ста-
роруского нотаря і
адвоката.

- 1) ВИРОВЛЯЮ ПОВНОВАСТИ, контракти купна і продажі, перепроводжує процеси спадкові, інтабуляції і екстабуляції.
- 2) СПРАВИ ВІЙСКОВІ як також увільненє від асентерунку, військової контролі і увільненє від вправ.
- 3) ПРОДАЮ ШИФКАРТИ на різні лінії корабельні до старого краю як рівнож з краю до Америки по цінах таких самих як продають головні компанії.
- 4) МІНЯЮ ГРОШІ старокраєві на американські а американські на краєві як рівнож пересилаю гроші до всіх країв і держав світа, по цінах найтапших і все належито виконуєсь і як найкорше.
- 5) ПРОВАДЖУ робітничє бюро в котрім може як найбільше число робітників знайти роботу — так мушчини як жінки.

Не забудьте на адрес:

Gabriel Dziadik,
130 Main St., Derby, Conn.